

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОГО ТА СЛОВ'ЯНСЬКОГО МОВОЗНАВСТВА

СУЧАСНА СЛОВ'ЯНСЬКА МОВА (БОЛГАРСЬКА)

ЕЛЕКТРОННІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для самостійної роботи для студентів
2 курсу очної форми навчання філологічного факультету
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.01 Українська мова та література,
035.01 Українська мова та література (Прикладна лінгвістика)

ОДЕСА
ОНУ
2023

**УДК 811.163.2-26(076.5)
С916**

Укладач:

Д. Ф. Стоянова, кандидат філологічних наук, доцент кафедри загального та слов'янського мовознавства Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Рецензенти:

О. А. Войцева, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри загального та слов'янського мовознавства Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Н. М. Хрустик, кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

*Рекомендовано вченою радою
філологічного факультету ОНУ імені І. І. Мечникова.
Протокол № 7 від 29.05.2023 р.*

С916 **Сучасна слов'янська мова (болгарська).** [Електронний ресурс] : електрон. методич. рекомендації для самостійної роботи для студентів 2 курсу очної форми навчання філологіч. ф-ту першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спец. 035 Філологія спеціалізації 035.01 Українська мова та література, 035.01 Українська мова та література (Прикладна лінгвістика) / уклад. Д. Ф. Стоянова. – Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2023 – 60 с. – 1 МБ.

Пропоноване електронне навчально-методичне видання з курсу «Сучасна слов'янська мова (болгарська)» являє собою збірник практичних вправ, текстів та завдань для самостійної роботи, покликаних забезпечити максимально якісне засвоєння навчального матеріалу та сприяти закріпленню базових лінгво-комунікативних навичок. Методичний матеріал спрямований на опанування болгарською мовою на рівні А1-А2.

Для студентів 2 курсу очної форми навчання філологічного факультету першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.01 Українська мова та література, 035.01 Українська мова та література (Прикладна лінгвістика), викладачів.

УДК 811.163.2-26(076.5)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ІМЕННИК ЯК ЧАСТИНА МОВИ	5
РОЗДІЛ 2. ПРИКМЕТНИК ЯК ЧАСТИНА МОВИ	12
РОЗДІЛ 3. ЧИСЛІВНИК ЯК ЧАСТИНА МОВИ	18
РОЗДІЛ 4. ЗАЙМЕННИК ЯК ЧАСТИНА МОВИ	22
РОЗДІЛ 5. ДІЄСЛОВО ЯК ЧАСТИНА МОВИ	32
РОЗДІЛ 6. ТЕКСТИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ЧИТАННЯ	42
ТЕСТ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ ТА САМОКОНТРОЛЮ	52
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	58

ВСТУП

Самостійна робота здобувачів вищої освіти – це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Самостійна робота студентів є одним з важливих компонентів сучасного освітнього процесу, значення якого важко переоцінити. Вона спрямована на досягнення студентом передбачених програмою результатів навчання, а також на формування здатності до самостійної роботи у навчальній, науковій та професійній галузях. Вироблення професійних компетенцій знаходиться в тісному зв'язку з досвідом самостійного отримання знань та самоосвіти, накопиченим у студентські роки, адже знання, що не стали об'єктом власної діяльності, не можуть вважатися дійсним надбанням людини. Оскільки навчальним планом більша частина годин, відведених на оволодіння курсом «Сучасна слов'янська мова (болгарська)», припадає на самостійну роботу, якість опанування дисципліни безпосередньо залежить від правильності та ефективності її організації.

Самостійна навчально-пізнавальна діяльність студентів має на меті засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни; закріплення базових лінгво-комунікативних умінь і навичок; формування мотивації до самоосвіти протягом професійної діяльності; розвиток пізнавальних інтересів і здібностей; розвиток морально-вольових якостей особистості; формування вмінь самоорганізації власної життєдіяльності, самооцінки тощо; формування готовності до професійної діяльності в умовах високої конкуренції, що потребує постійної самоосвіти та підвищення професіоналізму.

Пропоновані завдання для самостійної роботи покликані забезпечити поглиблення та закріплення базових теоретичних знань, отриманих під час лабораторних занять; застосовування їх на практиці та у мовленнєвій діяльності в конкретних ситуативних контекстах; використання практичних навичок для аналізу ситуацій і вироблення правильного рішення; збагачення лексичного запасу; розширення уявлення про своєрідність болгарської національної культури.

Усі граматичні вправи та завдання розподіляються на окремі тематичні блоки, орієнтовані на більш глибоке засвоєння передбачених навчальним планом граматичних (морфологічних та синтаксичних) норм сучасної болгарської мови та лексики. Рекомендовані тексти для читання не лише мають пізнавальний лінгвокультурологічний характер, а й служать ілюстрацією функціонування у мовленнєвій діяльності вивчених граматичних категорій та явищ й активізують у студентів процес самостійного продукування власних висловлювань.

Виконання самостійних завдань є обов'язковою умовою допуску до підсумкового контролю.

**ІМЕННИК ЯК ЧАСТИНА МОВИ.
ІМЕ СЪЩЕСТВИТЕЛНО КАТО ЧАСТ НА РЕЧТА**

1. Поставете думите в правилната колонка: анкета, хотел, рокля, квартал, коса, покана, балкон, антре, гараж, канапе, душ, запад, закачалка, чорап, шал, облак, риза, яке, мъгла, небе.

Мъжки род	Среден род	Женски род

2. Заменете съществителните имена с местоименията **ТОЙ**, **ТО**, **ТЯ** и ги разпределете на три групи според този признак: вятър, знание, любов, упражнение, град, учене, планина, прогноза, кафе, апартамент, курорт, перде, врата, сграда, есен, пролет, зима, година, ден, утро, денонощие, хол, време, животно, нар, боза, ресторант, галерия, ъгъл, улица, къща, гостоприемница, зала, супа.

ТОЙ	ТО	ТЯ

3. Определете излишната дума:

Площад	Шоу	Път
Нощ	Сафари	Печат
Свещ	Куче	Морал
Песен	Село	Афиш
Мисъл	Метро	Вечер
Радост	Око	Сняг
Сол	Ухо	Декември
Захар	Вуйчо	Рафт

4. Попълнете таблицата: чаша, дете, бръснач, бюро, чадър, чесън, фризьор, шунка, щастие, щъркел, чудо, чужденец, торбичка, плик, турист, филия, ученик, мъж, стълба, съсед, цигулка, цигулар, китара, бъдеще, китарист, полицай, политика, общество, общественик, поръчка, закуска, закусвалня, продавач, асистент, котка, риба, рибар, кинолог, куче, мекица, мениджър, балет, балерина, изложба, настоящо, цвете, колело, писател, касиерка, концерт, муха, син.

ЛИЦА	НЕЛИЦА

5. Определете рода на съществителните имена (лица): лекар, лекарка, преподавателка, декан, съдия, юноша, воевода, дядо, чичо, жена, мома, вуйчо, баща, майка, сестра, колега, колежка, бояджия, войник, лъжльо, жена, момиче, момче, аташе, денди, янки, роднина, симпатяга, невежа,

крупие, конферансие, девойка, господин, госпожа, папа (Римски), учен, професор, зет, лице.

Мъжки род	Среден род	Женски род	Общ род

6. *Образувайте етноними от мъжки и женски род:*

Държава	Жител	Жителка
Украйна		
България		
Полша		
Чехия		
Франция		
Англия		
Молдова		
САЩ		
Германия		
Гърция		
Италия		
Турция		
Румъния		
Иран		
Индия		

7. *Свържете думите от двете колонки:*

Сервитьор	Хубавица
Фризьор	Филоложка
Продавач	Физичка
Колега	Математичка
Студент	Сервитьорка
Ученик	Преводачка
Асистент	Фризьорка
Машинист	Продавачка
Хубавец	Колежка
Старец	Студентка
Преводач	Асистентка
Психолог	Машинистка
Филолог	Старица
Математик	Психоложка
Физик	Ученица

8. *Попълнете таблицата: град, око, номер, такси, упражнение, път, дядо, крал, ръка, крак, княз, блок, стол, музей, гора, чай, баща, планина, лекция,*

овца, насекомо, време, календар, чех, нощ, бюро, легло, край, цвете, меню, чудо, сказуемо, мъж, покрив, перде, свещ, печка, антре, линия, гост, дума, саксия, рак, знание.

МНОЖЕСТВЕНО ЧИСЛО					
Мъжки род					
-ове	-и	-е	-а	-ища	-овци
Женски род					
-и			-е		
Среден род					
-а	-я	-и	-та	-ена	-еса

9. Разгледайте таблицата. Как окончанието за множествено число променя значението на думата? Съставете изреченията с всяка една от формите.

Единствено число	Множествено число	
Лист	Листа	Листове
Път	Пъти	Пътища
Клон	Клони	Клонове
Дърво	Дървета	Дърва
Небе	Небеса	Небета

10. Определете рода на съществителните имена и образувайте формата им за множествено число.

Единствено число		Множествено число	Единствено число		Множествено число
	Род			род	
Идея			Сутрин		
Храна			Свиня		
Приятелство			Мост		
Етаж			Брат		
Територия			Яйце		
Герой			Меню		
Писмо			Чекмедже		
Цар			Кюфте		
Проучване			Видео		
Резултат			Кино		
Пътуване			Знаме		
Ниво			Рамо		
Господин			Рог		

Ухо			Паспорт		
Департамент			Коридор		
Сезон			Общежитие		
Анцуг			Паркинг		
Орех			Успех		

11. Образувайте форми за множествено число. Отбележете морфонологични промени

Единствено число	Множествено число	
		Морфонологична промяна
Рак		
Знак		
Глупак		
Признак		
Облак		
Стомах		
Сиромах		
Филолог		
Белег		
Чужденец		
Украинец		
Петел		
Козел		
Орел		
Театър		
Метър		
Министър		
Спазъм		
Песен		
Мисъл		

12. Употребете формата за множествено число на съществителните имена в скобите:

1. Много (студент)_____ и (преподавател)_____ чакат пред кабинета на професора.
2. Всяка сряда провеждаме (среща)_____ и (обсъждане)_____.
3. Важно е да спазваме всички (указание) _____ и (съвет) _____ на асистента.
4. Във всички (време)_____ и (епоха)_____ здравето на човека е било много важно.
5. При военни (операция)_____ винаги има много невинни (жертва)_____.
6. Учителят винаги дава полезни (препоръка)_____.

7. Подготвяме (тест)_____ и (есе)_____ за сесията.
 8. «Бърза помощ» ще бъде след 10 (минута)_____

13. Поставете съществителното в правилната форма:

3 (сборник)_____	2 (задача)_____	3 (образование)_____
4 (щанд)_____	3 (парче)_____	4 (снимка)_____
7 (сапун)_____	5 (фотьойл)_____	2 (прозорец)_____
6 (стена)_____	4 (балкон)_____	4 (вход)_____
5 (град)_____	23 (молив)_____	15 (стая)_____
23 (бюро)_____	3 (парк)_____	4 (нож)_____

14. Отговорете на въпросите

1. Колко хляб да купя? (2, брой)
2. Колко масло да купя? (2, пакет)
3. Колко ябълки да купя? (3, килограм)
4. Колко мляко да купя? (4, литър)
5. Колко кока-кола да купя? (6, бутилка)
6. Колко салам да купя? (400, грам)
7. Колко кафета да поръчам? (5, чаша)

15. Поставете съществителното в правилната форма. Напишете цифрите с думи:

2 (лекар)	2 (лекарка)	22 (студент)	22 (студентка)
2 (приятел)	2 (приятелка)	44 (филолог)	44 (филоложка)
3 (работник)	3 (работничка)	132 (професор)	5 (мъж)
6 (цар)	12 (служител)	12 (служителка)	73 (певец)
73 (певица)	5 (дядо)	5 (баба)	10 (спортист)

16. Къде е нужна форма за множествено число?

1. Българите ядат много хляб...
В хлебарницата има още много хляб...
Купувам два хляб...
2. Не обичам риб...
В Янтра плуват риб...
В морето има много риб...
Купува две риб...
3. Пия много каф...
Поръчваме само две каф...
В магазина има много видове каф...
4. Не обичам сол...
Продуктът съдържа много минералн... сол...
Не консумирам много сол...
5. Той пие само...
В региона произвеждат чудесни вин...
За партито ми трябва много вин...

17. Поставете съществителното в правилната форма

1. Трима (специалист)_____проучват поведението на петгодишните (дете)_____
2. Много (ситуация)_____изискват съдействие на двамата (професор)_____по география.
3. Четирите (училище)_____приемат (ученик)_____от три (град)_____
4. Шестима (студент)_____пишат курсова работа за известните (паметник)_____в София.
5. Двама (асистент)_____избират въпросите за четирите (изпит)_____
6. Колко (професор)_____, (асистент)_____и други (служител)_____работят в университета?
7. Имаме няколко (въпрос)_____към Вас.
8. Трите (резултат)_____от изследването ще бъдат готови след 2 (месец)_____
9. Материалът за двата (изпит)_____включва четири (статия)_____и три научни (експеримент)_____

18. Попълнете пропуснатото. Напишете цифрите с букви.

В пожарната по време на празници дежурят (5 служител)_____и (3 шофьор)_____. Те отговарят за цели (4 село)_____и над (2000 къща)_____. Пожарната разполага с (35 кола)_____и общо (70 уред)_____. На нея разчитат много (човек)_____. На първия етаж има (2 кабинет)_____за прием на гражданите. Единият е за спешни (случай)_____, а другият – за текущи (консултация)_____по безопасност. В пожарната работят и (10 медицински екип)_____. Пожарната е малка, но обслужва около (500 гражданин)_____от (3 район)_____.

19. Отговорете на въпросите:

1. Колко ча'са на ден работите?
2. В колко часа' отивате на работа?
3. Кога закусвате, обядвате, вечеряте?
4. Колко време закусвате, обядвате, вечеряте?
5. Колко време на ден сърфирате в интернет?
6. Кога обикновено гледате новини по телевизия?
7. Кога е обедната почивка?
8. Колко време си почивате на обяд?
9. Колко ча'са спите на ден?
10. В колко часа' си лягате и ставате?
11. За колко време отивате до университета (пеш, с кола, с градски транспорт)?
12. Кога пристигате в университета?
13. В колко часа' си тръгвате от университета?

20. Попълнете пропуснатото с правилната форма на думата ЧАС (часът, часа).

- Извинявайте, колко е....?

- Сега е седем .... И двадесет минути.

- Благодаря!

***

- Можете ли да ми кажете колко е ...?

- Сега е шест ... и двадесет и пет минути.

- Благодаря!

***

- Извинявайте, колко часа ще продължи представлението?

- 1 ...и половина.

- Благодаря!

***

- Ставай!

- Защо?! Колко е ...?

- ...е вече седем. Ще закъснееш за работа. В осем ...непременно трябва да си в офиса.

***

- Утре ще взема билети

- В колко ... започва филмът?

- Филмът започва в десет и петнадесет.

***

- Не мога да дойда. Ще уча.

- Колко време ще учиш?

- Два ...

21. Членувайте съществителните имена според техния род:

Година__	дете__	праскова__	магазин__	песен__
Темпо__	брат__	тиква__	пазар__	есен__
Метро__	възпитател__	лимон__	автобус__	радост__
Транспорт__	грънчар__	месо__	трамвай__	площ__
Балон__	зет__	мляко__	чай__	печат__

22. Членувайте съществителните имена:

1. Град__е голям. В град__има много хотели.

2. Музе__е много интересен. В музе__има много хора.

3. Болница__е модерна. В болница__работят професионалисти.

4. Училище__е малко. В училище__има малка спортна площадка.

5. Магазини__са отворени. В магазини__продават винаги пресни млечни продукти и тестени изделия.

6. Къщи__са обзаведени. Кафета__са затворени.

7. Това е хотел. Хотел__се казва «Плиска». Елена е в хотел__

8. Това е улица. Улица__се казва «Цар Симеон». Аз съм на улица__

9. Това е университет. Университет__се казва «Свети Климент Охридски».
Студенти__са в университет__
10. Парк__е близо до пазар__.
11. Театър__е далече от блок__
12. Църква__е в център__
13. Магазин__е на ъгъл__
14. Сграда__е между градина__и лаборатория__
15. Мост__е над река__
16. Аптека__е до кафене__
17. Кино__е зад ресторант__
18. Паметници__са в Пловдив.
19. Къде са момчета__? Къде са деца__?
20. Колко са пари__?
21. Кина__са в молове__
22. Българи__обичат баница.
23. Аз съм в училище «Васил Левски». Училище__е на улица__между театър__и библиотека__. В училище__има много учители.
24. Ние сме в град Варна. В град__има много магазини, паметници, църкви. Магазини__и църкви__са близо до площад__.
25. Той е в ресторант «Виктория». Ресторант__е в център__на град__зад община__. В ресторант__има много вкусна храна.

23. *Попълнете празните места.*

Това е _____ по български език. _____ е нов. (учебник, учебникът, учебника).

Имам нова _____ от български писател. _____ е интересна. (книга, книгата)

Това е _____. _____ е красиво. (бюро, бюрото)

На стола има _____. В _____ има тетрадки. (чанта, чантата)

До прозореца има _____. На _____ има лампа. (бюро, бюрото).

До стената има _____. В _____ има книги. (шкафове, шкафове)

На пода има _____. _____ е много красив. (килим, килимът)

На стената има _____. _____ са много стари. (картини, картините)

24. *Подредете думите в изреченията:*

1. Колко, обядват, ресторанта, в, хора.
2. Двамата, болницата, нощ, лекари, тази, в, дежурят.
3. Лятото, курорти, различни, за, хората, през, пътуват.
4. Града, в, има, площад, голям, малки, много, улици, и.
5. Имат, студентите, изпити, много, колоквиуми, и, семейства, през.
6. Шест, в, студентки, групата, учат, студенти, и, двама.
7. Пет, учебника, чужденците, учат, в, първи, курс, по.

**ПРИКМЕТНИК ЯК ЧАСТИНА МОВИ.
ИМЕ ПРИЛАГАТЕЛНО КАТО ЧАСТ НА РЕЧТА**

1. Свържете антонимите:

Лош	Смел
Глупав	Умен
Скучен	Добър
Страхлив	Забавен
Безотговорен	Слаб
Неприятен	Отговорен
Мързелив	Приятен
Стиснат	Тънък
Груб	Весел
Тъжен	Щедър
Дебел	Нежен
Пълен	Работлив

2. Свържете с подходящото прилагателно:

Дървото е	учтиви
Любовта е	зелено
Продавачките са	многочленно
Преподавателят е	сляпа
Семейството е	интересен
Филмът е	строг

3. Поставете подходящата форма на прилагателното.

1. Хората тук са _____ (чудесен)
2. Розите са _____ (бял)
3. Правилата са _____ (ясен)
4. Дъската е _____ (черен)
5. Кафето е _____ (горещ)
6. Имам _____ (добър) приятели
7. Той има _____ (голям) неприятности
8. Виждам _____ (син) небе
9. Купувам _____ (интересен) книга
10. Срещам се с _____ (нов) хора.

4. Поставете подходящата дума: чай, капучино, номер, размер, салата, дънки.

1. Кой _____ е за Диана. Черният.
2. Кой _____ обувки носиш?
3. Кое е _____ на Валя. Това, без захар.
4. Кой _____ искаш – червените или сините?
5. Кой _____ блуза искате? S или M?
6. Коя _____ предпочиташ – зелената или шопската?

5. Попълнете пропуснатото.

Приказлив, добър, мълчалив, умен, глупав, смел, тъжен, весел, мързелив, работлив, лош, честен, забавен, скучен, страхлив.

Георги е _____ човек. Обича хората, обича животните.

Милена е _____ човек. Много говори.

Валерия и Емилия са _____. Те малко говорят.

Петър е _____. Той само лежи, спи, яде и не работи.

Станка _____. Тя винаги работи.

Политиците не са _____ хора. Много лъжат.

Проданови са _____ хора. Мразят хората, нямат приятели.

С Ники е винаги много интересно. Той е _____.

Детето ми е _____. Страхува се от тъмното.

Йордан и Иванка са много _____. Знаят всичко.

Пеньо е много _____. Нищо не разбира.

Стефан е _____. Винаги се усмихва.

Румен е _____. Той не се страхува от нищо.

Веселка е много _____. Не се усмихва, не говори.

С Пламен никога не е интересно. Той е много _____ човек.

6. Отговорете на въпросите по модела:

Нов ли е компютърът? – Не, стар е.

1. Голяма ли е стаята? – Не, _____
2. Красива ли е картината? – Не, _____
3. Подредена ли е стаята? – Не, _____
4. Удобен ли е диванът? – Не, _____
5. Светло ли е бюрото? – Не, _____
6. Стар ли е лаптопът? – Не, _____
7. Северна ли е стаята? – Не, _____
8. Чист ли е прозорецът? – Не, _____

7. Работете по модела: Какъв е цветът на небето? – Небето е синьо.

Бял, черен, червен, зелен, жълт, син, кафяв, оранжев, розов.

1. Какъв е цветът на тревата? _____
2. Какъв е цветът на портокала? _____
3. Какъв е цветът на лимона? _____
4. Какъв е цветът на домата? _____
5. Какъв е цветът на снега? _____
6. Какъв е цветът на млякото? _____
7. Какъв е цветът на шоколада? _____
8. Какъв е цветът на кръвта? _____
9. Какъв е цветът на кафето? _____
10. Какъв е цветът на океана? _____
11. Какъв е цветът на нощта? _____
12. Какъв е цветът на розата? _____
13. Какви са цветовете на българското знаме? _____

8. *Поставете определителния член (за м.р – пълен и кратък):*

Горещ _____ ден	пържени _____ картофи	лятна _____ ваканция
Синя _____ риза	скъпа _____ кола	топло _____ време
Кредитна _____ карта	розов _____ чадър	интересен _____ доклад
Слънчеви _____ очила	дъждовно _____ време	важен _____ аргумент
Висока _____ планина	малък _____ брат	студена _____ вода
Малко _____ село	стари _____ хора	добри _____ хора
Вкусен _____ таратор	луксозен апартамент	ясно _____ небе

9. *Трансформирайте по модела: Красивата шапка – Шапката е красива.*

Актуалният цвят –	Любезната продавачка –
Перфектната форма –	Новата блуза –
Красивата дама –	Малкият магазин –
Големият проблем –	Интересното видео –

10. *Работете по модела:*

Това е компютърът. (нов) – Това е новият компютър.

1. Това е бюрото. (стар) – Това е _____
2. Това е стаята. (голям) – Това е _____
3. Това е огледалото. (малък) – Това е _____
4. Това е шкафът. (голям) – Това е _____
5. Това е прозорец. (чист) – Това е _____
6. Това е тетрадка. (малък) – Това е _____
7. Това е шишето с вода. (голям) – Това е _____
8. Това е лаптопът. (модерен) – Това е _____
9. Това е офиса. (тъмен) – Това е _____
10. Това са моливите. (цветен) – Това са _____
11. Това са книгите. (интересен) – Това са _____
12. Това са килимите. (красив) – Това са _____
13. Това е фотьойлът. (грозен) – Това е _____
14. Това е апартаментът. (северен) – Това е _____
15. Това е апартаментът. (южен) – Това е _____

11. *Попълнете изреченията по модела:*

На първия етаж има един малък и един голям апартамент. Малкият апартамент е на Иван, а големият е на Мария.

1. На улицата има една синя и една червена кола. _____ е на Асен, а _____ е на Божидар.
2. На масата има едно късо и едно дълго кафе. _____ е на Елена, а _____ на Константин.
3. На площада има един висок и един нисък мъж. _____ се казва Стефан, а _____ се казва Милен.
4. В магазина има червени и черни маратонки. _____ са български, а _____ са италиански.

5. Аз имам една кафява и една бяла чанта. _____ е малка, а _____ е голяма.

12. Отговорете на въпросите:

1. **Синята** пола ли ще облечеш? – Не, ще облека (бял) _____
2. В **новата** сграда ли са упражненията? – Не, в (стар) _____
3. **Младият** колега ли е дежурен? – Не, (възрастен) _____
4. По **червения** ли учебник се готвиш за изпита? – Не, по (син) _____
5. На **външната** тераса ли е концертът? – Не, във (вътрешен) _____
6. В **Пловдивския** университет ли учиш? – Не, в (Софийски) _____
7. **Лявата** ръка ли е счупена? – Не, (десен) _____
8. **Високите** ли са обувките ти за довчера? – Не, (нисък) _____
9. За **практическите** занятия ли бързаш? – Не, за (лабораторен) _____

13. Членувайте прилагателното:

1. Разхождам се в (стар) _____ град.
2. Елена чете (последен) _____ новини.
3. (Добър) _____ приятел не прави така.
4. И (голям) _____, и (малък) _____ държави страдат от промяната на климата.
5. (Хубав) _____ време радва хората.
6. Те разглеждат (нов) _____ магазини.
7. Продавам (стар) _____ компютър.
8. (Великотърновски) _____ университет е построен на хълм Света гора
9. (Синьоок) _____ момиче се казва Нина.
10. (Главен) _____ улица във Велико Търново се нарича «Васил Левски»

14. Работете по модела

Положителна степен	Сравнителна степен			Превъзходна степен		
	М.р	Ж.р	С.р	М.р	Ж.р	С.р
Къс	По-къс	По-къса	По-късо	Най-къс	Най-къса	Най-късо
Смел						
Тънък						
Пълен						
Дебел						
Грозен						
Удобен						
Вкусен						
Талантлив						
Бавен						
Бърз						

15. Работете по модела: Васил е 1,62 см. Милена е 1,68 см. Кирил е 1,87 см. Милена е по-висока от Васил. Кирил е най-висок. (висок)

1. Стефан е на 38 години. Рада е на 41 години. Стела е на 48 години. Рада е _____ от Стела. Стефан е _____. (млад)
2. Във Варна живеят 336 000 души. В Пловдив живеят 369 000 души. В София живеят над 1 милион души. Пловдив е _____ от Варна. София е _____. (голям)

Георги е висок, но Камен е по-висок

Калина е хубава, но Катя е _____

Женя е слаба, но Мила е _____

Среброто е скъпо, но златото е _____

Митко е умен, но Стефан е _____

Добротир е старателен, но Радослав е _____

Анатоли е по-голям от Петър, но Сливен е най-голям

Радослав е по-работлив от Станислав, но Мартин е _____

Калоян е по-забавен от Радостин, но Даниел е _____

Моята стая е по-подредена от твоята, но стаята на Петко е _____

Според една класация, пуделът е по-умен от немската овчарка, но бордър колито е _____

Мартин е по-висок от Стоян. Стоян е по-нисък от Мартин.

Иван Иванов е по-стар от Петър Петров.

Този компютър е по-стар от онзи.

Лили е по-голяма от Светла.

Река Марица е по-дълга от река Янтра.

Кухнята е по-светла от хола.

Прозорците са по-мръсни от пода.

16. Образувайте превъзходната степен.

1. Това е _____ (добър) ресторант в града.
2. Това е _____ (важен) паметник в историческия център на града.
3. Тук са _____ (горещ) минерални извори.
4. В този музей са _____ (стар) монети от римската империя.
5. Кой е _____ (голям) град в света?
6. Къде се намира _____ (висок) връх в света?
7. В коя страна има _____ (нисък) рождаемост?
8. Коя банка предлага _____ (малък) лихва?

17. Отговорете на въпросите.

Кой е най-доброто средство против стреса?

Кое е за вас най-скъпото нещо?

Къде са най-интересните места на планетата?

Кои са най-известните рок-групи?

Къде е най-горещото място на планетата?

Какъв е най-добрият ви приятел?

**ЧИСЛІВНИК ЯК ЧАСТИНА МОВИ.
ИМЕ ЧИСЛИТЕЛНО КАТО ЧАСТ НА РЕЧТА**

1. Напишете ЕДИН, ЕДНА, ЕДНО

_____среща	_____яке	_____панталон	_____ръкавица
_____палто	_____шлифер	_____анцуг	_____костюм
_____дядо	_____момче	_____момиче	_____дете
_____паметник	_____зала	_____топка	_____свещ
_____салата	_____ястие	_____поръчка	_____таратор

2. Изберете правилната форма ДВА или ДВЕ:

_____бонбона	_____лева	_____дини	_____картофа
_____килограма	_____бутилки	_____таксита	_____пилета
_____пакета	_____стотинки	_____месеца	_____шишчета

3. Напишете цените с думи:

1, 23 лв.   един лев и двадесет и три стотинки

2, 40 лв.   _____   43,78 лв.   _____

21, 00 лв.   _____   94,06 лв.   _____

56, 51 лв.   _____   63,11 лв.   _____

139, 00 лв.   _____   17,10 лв.   _____

4. Напишете числа с думи:

500, 452, 309, 242, 185, 973, 422, 659, 782, 877, 1000, 1056

5. Напишете с думи:

12 кг. _____   0,500 кг. _____   1,5 кг. _____

150 гр. _____   80 л. _____   2,2 л. _____

0,250 л. _____   23 м. _____   132 м. _____

5 кв.м. _____   56 кв.м. _____   250 км _____

6. Прочетете диалога. Колко е рестото?

- Здравейте! Колко струва един килограм лимони?
- 2,50 лв.
- Един килограм лимони и два килограма праскови, моля.
- Заповядайте. Сметката е 8,50 лв. Искате ли торбичка?
- Не, благодаря, имам. Ето 10 лева.
- Благодаря, ето рестото.

Колко струва един килограм праскови? _____

Колко е рестото? _____

7. Напишете с думи:

9:50   десет без пет   13:30 _____   22:44 _____

18:15   _____   15:05 _____   19:40 _____

8. *Намерете подходящите отговори на въпросите.*

1. Колко струва един килограм лук?	В	а) Не, имам само 20 лева
2. Няма ли дребни?		б) На булевард «Васил Левски», 15
3. Искате ли торбичка?		в) Два лева
4. Каква салата искате?		г) Не, само шест души
5. Къде живеете?		д) Не, благодаря, имам
6. Извинете, къде е банката?		е) Шопска, моля
7. Има ли много хора в кафето?		ж) На следващата пресечка вляво

1. Кой ден е днес	а) Светла
2. В колко часа вечеряш?	б) На 34
3. Кога пиеш кафе	в) Сряда
4. Колко е часът?	г) Не, нямам
5. Как се казваш?	д) 12 декември
6. Какво е времето днес?	е) Висок и слаб
7. Имаш ли брат?	ж) Английски
8. Коя дата сме днес?	з) В 19:00
9. На колко си години?	и) На 1 март 2002 година
10. Кога си роден?	й) В университет в Пловдив
11. Какъв е Иван?	к) дъждовно и ветровито
12. Какво работиш?	л) Работя като учител
13. Какъв език учиш?	м) Сутрин и на обяд
14. Къде учиш?	н) Два и пет

9. *Членувайте:*

1. Стела, Юля, Ивана и Катя са приятелки. Четири ___ често се срещат.
2. Павел, Митко, Тодор и Стоян са приятели. Четирима ___ често се срещат.
3. Стела, Юля, Ивана и Митко са приятели. Четирима ___ често се срещат.

10. *Определете кои от числителните за означаване на десетици се образуват чрез присъединяване към единиците на –надесет, а кои – на –десет:*

11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90.

11. *Определете как се образуват числителните за образуване на стотици. Посочете изключенията: 200, 300, 400, 500, 600, 700, 800, 900.*

12. *Прочетете любопитните факти. Напишете цифри с думи и определете формата на следващите ги съществителни:*

Човек губи 2 (седмица) _____ от живота си докато чака светофарите. Листата на банана достигат до 4 (метър) _____. На всеки 5 (минута) _____ по един човек загива при катастрофа. Леонардо да Винчи рисувал устните на Мона Лиза 12 (година) _____. Човек вдишва между 12 и 18 (път) _____ на минута. Неграмотните в Африка са около 50 (процент) _____ от населението, а в Азия – около 30 (процент) _____. Комарът има 47 (зъб) _____. Човек изпива

40000 (литър) _____ вода през живота си. Китайската стена е дълга над 2400 (километър) _____.

13. Попълнете таблицата

Число	Количествено числително	Редно числително		
		С думи	М.р	Ж.р
1				
2				
3				
7				
11				
14				
15				
20				
35				
49				
1000				

14. Работете по модела

Бройно числително	Членувана редна форма			
	Единствено число			Множествено число
	Мъжки род	Среден род	Женски род	
1	Първи, първият	Първото	Първата	Първите
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
14				
17				
18				
20				

15. Определете начините за образуване на редните числителни от бройните:

1. Един, два: първи, втори
2. Три, четири: трети, четвърти
3. Хиляда, милион, милиард: хиляден, милионен, милиарден

4. Пет, шест: пети, шести
5. Единадесет, деветнадесет: единадесети, деветнадесети
6. Сто, триста: стотен, тристотен

16. *Определете какви са родовите и членните форми на редните числителни:*

1. Първи – първият, първия, първа – първата, първо – първото, първи – първите
2. Десети – десетият, десетия, десета – десетата, десето – десетото, десети – десетите
3. Тристотен – тристотният, тристотния, тристотна – тристотната, тристотно – тристотното, тристотни – тристотните.
4. Хиляден – хилядният, хилядния, хилядната, хилядното, хилядните

17. *Работете по модела: Второ кафе (2)*

_____ ден (3)	_____ година (8)
_____ седмица (6)	_____ дете (4)
_____ клас (10)	_____ яйце (10)
_____ курс (5)	_____ къща (1)
_____ месец (9)	_____ употреба (2)

18. *Запишете цифрите с думи и членувайте, където е необходимо:*

1. _____ (3) улица се казва «Роза».
2. Милен живее на _____ (6) етаж.
3. _____ (2) дете на Катя е момиче.
4. _____ (4) маса е свободна.
5. _____ (5) мъж е Емил.
6. В Търновския университет се провежда 12 _____ конференция по езикознание.
7. Кабинетът 123 е на 4 _____ етаж.
8. Пеницилинът е откритието на 19 _____ век.
9. Студентите от 1 _____ и 2 _____ поток имат изпит в сряда.
10. Лекциите по български език се провеждат в 6 _____ блок на университета.
11. Упражненията се провеждат в 21 _____ стая.
12. Вашата група има упражнения в 78 _____ кабинет.

19. *Прочетете изреченията, посочете редните числителни.*

1. Жените във Великобритания получават избирателни права през 1918 година.
2. България е освободена от турско робство през 1878 година.
3. Светофарите се появяват през 19 век.
4. Изпит по математика беше в 35 училище «Добри Войников».
5. Средната температура на кучето е 38 градуса по Целзий.

3. *Напишете подходящите думи от списъка: автобуса, апартамента, вратата, телевизора, ключовете. Къщата, кафето, лампата, прозорците, датата, радиото, София.*

Включвам го. Включвам телевизора.

Изключвам я. Изключвам _____

Затварям ги. Затварям _____

Отключвам я. Отключвам _____

Забравям ги. Забравям _____

Обичам я. Обичам _____

Пия го. Пия _____

Отварям я. Отварям _____

Заклучвам го. Заклучвам _____

Помня я. Помня _____

Слушам го. Слушам _____

Чакам го. Чакам _____

4. *Заместете по модела*

Той търси чанта – Тоя я търси. Търси я.

1. Те канят Ангелина на гости през уикенда.
2. Тя обича мляко.
3. Ние харесваме къщата.
4. Те виждат Димитър и Елена всеки месец.
5. Често забравям телефона вкъщи.
6. Вие питате професора.
7. Ти плащаш сметката.
8. Тя включва печката.

Аз не гледам филма. Аз не го гледам. Не го гледам.

1. Тя не чува звънеца.
2. Ние не разбираме урока.
3. Вие не познавате тези хора.
4. Той не иска пицата.
5. Те не затварят прозореца.

Той изключва ли печката? Изключва ли я?

1. Вие отваряте пакета.
2. Аз чакам Миро и Таня.
3. Ние заключваме офиса.
4. Ти вземаш бербекюто.
5. Тя включва пералнята.
6. Те почистват апартамента.

Нина говори на Емил – Нина му говори. Говори ли му?

1. Вие пишете на Захари.
2. Аз благодаря на Мария.
3. Те помагат на първокурсниците.
4. Той се обажда на мене и мама.
5. Аз пращам на тебе и Елена подаръка.
6. Ангел поръчва на Маргарет шопска салата.

5. Трансформирайте изреченията по модела

Фатима познава ли учителките? – Фатима познава ли ги?

1. Не чувам телефона	2. Прегръщам детето	3. Гледате ли филма?
4. Пека мекиците	5. Пържа картофите	6. Задушavam рибата
7. Тя почиства апартамента	8. Виждаш ли Али?	9. Пишеш ли есето?
10. Тя не помни името	11. Не готвя доклада	12. Не купувам билетите

6. Попълнете пропуснатото

Тя _____ обича (той)	Той _____ харесва (тя)
Ние _____ познаваме (те)	Той _____ мрази (той)
Защо _____ мразиш (тя)?	Обичам _____ (ти)
Те _____ познават (ние)	Той _____ обича (тя)
Тя _____ обича (аз)	Вие _____ познавате (аз)
Аз _____ харесвам (ти)	Виждам _____ (ти)
Виждаш ли _____ (аз)?	Виждаш ли _____ (тя)?
Виждаш ли _____ (ние)?	Виждаме _____ (Вие)

7. Попълнете с кратки форми на личните местоимения във винителен падеж. Поставете я в правилната позиция в изречението.

Лекарят окрива **болестта** през 1893 г. – Лекарят **я** открива през 1893 г.

1. Моля, да почакате **колегите си** в коридора.
2. Студентът чете **произведенията** от христоматията.
3. Колегата ще напише **статията** за списанието.
4. Професорът провежда **лекцията** пред студентите.
5. Асистентът пита **студентите** за предложения.
6. Децата викат **големия си брат** за помощ.
7. Божидар ще донесе **помагалото** от библиотеката.
8. Емил ще вземе **тебе и Ангел** от училището.
9. Иванови канят **мене и Катя** утре вечер на ресторант.
10. Учителката записва **учениците** за екскурзия.
11. Всички правят **преглед при зъболекаря** редовно.

8. Използвайте пълни и кратки форми на личните местоимения във винителен падеж:

Учителят **го** проверява. Учителят проверява **него** (теста).

1. Студентът _____ търси. Студентът търси _____ (преподавателката)
2. Професорът _____ определя. Професорът определя _____ (графика).
3. Мия _____ преглежда. Мия преглежда _____ (конспектите).
4. Момичето _____ разхожда. Момичето разхожда _____ (кучето)
5. Чистачът _____ почиства внимателно. Чистачът _____ (етажа)
6. Ваксините _____ предпазват. Ваксините предпазват _____ (хората)
7. Готвачът _____ готви. Готвачът готви _____ (мусаката)
8. Правилникът _____ забранява. Правилникът забранява _____ (отсъствията)

9. Използвайте пълни форми на личните местоимения във винителен падеж:

Секретарката го вика за интервюто – Секретарката вика него за интервюто

1. Преподавателката **ме** пита за нещо важно.
2. Проф.Петров **те** включва в списъка за изпита.
3. Асистентът **ви** чака в аудиторията за упражнение.
4. В петък ще **ги** изпитват по български език.
5. Търся **я** в библиотеката на университета.
6. Всеки ден **го** виждам на пързалката.
7. В момента преподавателят **ни** изпитва.
8. Колегите **я** канят на конференцията.

10.Работете по модела:

Той не е тук – Него го няма – Няма го

Тя не е тук	Аз не съм тук	Ти не си тук
Вие не сте тук	Ние не сме тук	Те не са тук
Петрови не са тук	Нина не е тук	Стоян не е тук
Иванови не са тук	Детето не е тук	Момчето не е тук

11. Отворете скоби и поставете местоимението в правилна форма.

1. Цветето е за _____. (ти)
2. Подаръкът е от _____. (той)
3. Ще танцуваш ли с _____? (аз)
4. Дани е до _____. (аз)
5. Ще дам адреса на _____ (тя), а не на _____. (ти)
6. Имаме писмо от _____. (те)
7. Тази роза е за _____ (Вие) от _____. (ние)
8. Децата ще купят цветя за _____. (тя)
9. Имате ли нужда от _____? (ние)
10. Масата за _____ (вие) е резервирана.
11. Това кафе за _____ ли е? (ти)
12. Тя отива на кино с _____. (той)
13. Ще вечерям с _____ в един италиански ресторант. (те)
14. Шефът иска да говори с _____ след работа. (ние)
15. Те ще излязат без _____ тази вечер. (тя)

12. Напишете подходящата форма на местоименията

1. Мария беше на гости вкъщи. Тези цветя са от _____.
2. Аз отивам на разходка. Ще дойдеш ли с _____?
3. Вие сте гладни, нали? Мекиците са за _____.
4. Обичам много приятелите си. Не мога да живея без _____.
5. Ти имаш рожден ден. Тази книга е за _____.

13.Работете по модела:

А) Давам на Жоро пари – Давам на него пари – Давам му пари – Не му давам пари.

Б) Давам ги на него – Давам му ги (където е възможно)

1. Давам на децата бонбони
2. Давам на Кремена крема
3. Продаваме на Петрови апартамента
4. Продаваме на Стоянов колата
5. Продаваме на Христови вилата
6. Подаряваме на учителите цветята
7. Подарявам на Елена цветя
8. Подарявам на Митко книга
9. Връщам на Коста парите
10. Връщам на Петкови книгата
11. Връщам на Петя ключовете
12. Показвам на приятелите си града
13. Показвам на Петрова апартамента
14. Показвам на журналиста вестника
15. Разказвам на децата приказка
16. Разказвам на Мирослав за екскурзия
17. Разказвам на Елена за университета
18. Помагам на Иван в работата
19. Помагаме на децата с домашните
20. Помагам на баба в градината

14. Заменете подчертаните съществителни със пълни и кратки дателни форми на местоименията.

Сервитьорът ще донесе поръчката на гостите – Сервитьорът ще донесе поръчката на тях – Сервитьорът ще им донесе поръчката.

1. Иван помага на майка си с домашната работа.
2. Професорът дава на Митко инструкции за курсовата работа.
3. Служителят връща документите на началника си.
4. Елена и Антон разказват на родителите си за пътуването си.
5. Подарявам на момиченцето огледалцето.
6. Калин предлага на Албена участие в конкурса за красота.
7. Нина купува на колегите си кафе.
8. Лекарят препоръчва на тебе и Антон почивка.
9. Лекарят дава на Емил рецепта.
10. Бащата казва на децата «Добро утро».
11. Бистра се обажда на Катя.
12. Благодарим на Милена за торта.
13. Пишеш на Стефан есемес.
14. Казвам на родителите всичко.
15. Мохамед и Анелия помагат на Илиян.

15. Задайте въпроси към изреченията по модела:

Това е моливът на Николай. **Чий** е този молив?

1. Това е таблетът на Елена.	2. Това е раницата на Ваня.
3. Това е колелото на Галин	4. Това са слушалките на Петя

5. Това е детето на Елена Иванова   6. Това са книгите на баба ми
7. Това е телефонът на Калин   8. Това е къщата на Петрови

16. *Подчертайте правилната форма на въпросителното местоимение за притежание*

1. Чий/Чии са тези дрехи?
2. Чий/Чии е този стол?
3. Чий/Чия е това момиче?
4. Чие/Чии са тези слушалки?
5. Чие/Чий е това момче?
6. Чий/Чии е новият лаптоп?
7. Чий/Чии са тези зимни обувки?
8. Чие/Чий е голямото легло?
9. Чия/Чий е книгата с разкази?
10. Чии/Чия е роклята на жълти цветя?
11. Чий/Чие е червеният автомобил?

17. *Работете по модела:*

Аз имам учебник – Този учебник е мой – Това е моят учебник

1. Вие имате голяма стая – _____
2. Ние имаме тетрадки – _____
3. Те имат гардероб – _____
4. Тя има лаптоп – _____
5. Ти имаш химикалка – _____
6. Той има апартамент – _____
7. То има учебници – _____
8. Аз имам кабинет – _____
9. Ние имаме топка – _____
10. То има играчка – _____
11. Вие имате скутер – _____
12. Ти имаш очила – _____
13. Те имат магазин – _____
14. Той има скейтборд – _____
15. Тя има палто – _____

18. *Попълнете празните места с подходящите кратки форми на притежателните местоимения.*

*Този таблет е **на Ирена**. Таблетът ѝ е съвсем нов.*

1. Тази шапка е **на Стоян** – Шапката ___ е нова.
2. Това палто е **на Марияна** – Палтото ___ е елегантно.
3. Теза картини са **на Петър и Иван** – Картините ___ са от цяла Европа.
4. Това е флашката **на учителя по история** – Флашката ___ е на бюрото.
5. Тези чаши са **на теб и Михаил** – Чашите ___ са пълни със сок.
6. Това куче е **на децата от петия етаж** – Кучето ___ е весело и игриво.
7. Тези книги са **на мен и Валентина** – Книгите ___ са много интересни.

19. Попълнете празните места с правилните форми на кратките притежателни местоимения.

1. Аз имам приятелка. Приятелка__ ____ е журналистка.
2. Ние имаме котка. Котка__ ____ е само на един месец.
3. Радостина има приятел. Приятел__ ____ е от същия клас.
4. Ти и Светла имате еднакви якета. Якета__ ____ са много скъпи.
5. Валентин има позната. Позната__ ____ работи като фризьорка.
6. Ти имаш телефон. Телефон__ ____ е нов.
7. Гимнастичките имат нова треньорка. Треньорка__ ____ е известна в цяла Европа.

20. Прочетете текста и поправете грешките при членуването и при употребата на притежателните местоимения.

Александър има папагал. Папагал му е много шарен и забавен. Александър има и по-малък брат, Симеон. Братът ѝ не е така забавен, защото е още малък и много плаче. Майката на Александър не работи, но баща ви ходи на работа всеки ден и сутрин става много рано. Александър всяка вечер обяснява нещо на Симеон, но брат им не може да говори и само се усмихва.

21. Заменете пълните форми на притежателните местоимения с кратки: Нейните родители са от София – Родителите ѝ са от София.

1. Нейната съученичка се казва Ирена.
2. Техният апартамент се намира в Лондон.
3. Неговото любимо място е България.
4. Моят син живее в Пловдив.
5. Нашето куче се казва Джино.
6. Твоят приятел работи като адвокат, нали?
7. Вашето семейство се събира в къщата на село в България през август.

22. Попълнете празните места с пълни форми на притежателните местоимения:

Това съм аз, а това е моето куче

1. Това са Алекс и Михаил, а това е _____ къща
2. Това сте ти и Васко, а това са _____ приятели
3. Това сме аз и мама, а това е _____ подарък
4. Това е дядо Никола, а това е _____ внук Ники
5. Това си ти, а това е _____ колело
6. Това са вуйчо и вуйна, а това са _____ деца
7. Това сме ние, а това са _____ родители
8. Това съм аз, а това са _____ ролери
9. Това сте вие, а това е _____ стая
10. Това е братовчедката ми Соня, а това е _____ сако.

23. Преобразувайте съчетанията по модела:

Албумът на баба – Нейният албум

1. Очилата на лекаря	2. Колата на началника	3. Чантата на полицая
4. Къщата на съседа	5. Кабинетът на декана	6. Колелото на момчето
7. Подписът на шефа	8. Цветята на леля	7. Обичта на момичето

24. Преобразувайте кратките форми на притежателните местоимения в пълни. Внимавайте при членуването на местоименията!

Телефонът ми е на масата – Моят телефон е на масата

1. Учебниците ти са на бюрото.
2. Закуската му е готова.
3. Картите ви са в чекмеджето.
4. Тетрадките ѝ не са тук.
5. Компютърът им не работи.
6. Таблетът ви е нов.
7. Капучиното ми е много горещо.
8. Приятелите ни са весели.
9. Колелото му е в гаража.
10. Якето ѝ е за пране.

25. Работете по модела:

Вземам учебника на Иван – Вземам неговия учебник – Вземам учебника му.

1. Вземам учебника на Елена – Вземам _____ учебник – Вземам учебника _____
2. Вземам учебника на момичето – Вземам _____ учебник – Вземам учебника _____
3. Вземам учебника на Иван и Елена – Вземам _____ учебник – Вземам учебника _____
4. Вземам учебника на сестра ми – Вземам _____ учебник – Вземам учебника _____
5. Вземам учебника на състудентите ми – Вземам _____ учебник – Вземам учебника _____

26. Напишете КАКЪВ, КАКВА, КАКВО или КАКВИ. Изберете подходящия отговор.

1. _____ пица ядеш?	_____ Късо, без захар и сметана
2. _____ сок има?	_____ От ябълки и моркови
3. _____ зеленчуци обичаш?	_____ С гъби, салам и сирене
4. _____ кафе пиеш?	_____ Лук, спанак и зеле.

27. Поставете подходяща въпросителна дума:

_____ обича Марчи за закуска?	_____ имаш рожден ден?
_____ кафе искате – дълго или късо?	Женен _____ сте?
Говорите _____ български?	_____ спира автобусът от София?
_____ Колко струва една кока кола?	С _____ минути закъснява влакът?

_____ е времето през пролетта?
 _____ кой се обажда?
 _____ души има в стаята?
 _____ обичате?
 С _____ какво пътуваш до офиса?
 _____ лева е наемът на апартамента?
 _____ празници има в страната ви?
 _____ лева имаш?
 _____ цвят са ботушите?
 _____ каква е столицата на България?
 Свободен _____ си?
 _____ е улица «Иван Вазов»?
 _____ номер дрехи носиш?
 _____ дата е днес?
 _____ ден е днес?

_____ е това?
 _____ ще ти дойде на гости?
 В _____ часа вечерята?
 _____ часа е пътят до Варна?
 Може _____ сметката?
 _____ дрехи носиш в офиса?
 _____ се казва сестра ти?
 Тя учителка _____ е?
 _____ живеят Вера и Стоян?
 На _____ години е баща ти?
 _____ тръгва автобусът за Русе?
 Пушенето забранено _____ е?
 _____ плодове обичаш?
 _____ е пощата?
 _____ сте? От България.

28. Изберете подходящо относително местоимение **КОЙТО**, **КОЯТО**, **КОЕТО**, **КОИТО**

1. Виждам преподавателя, _____ ни преподава история.
2. Родителите ми подаряват ми лаптоп, _____ струва много пари.
3. Инжекциите ми слага сестра ми, _____ е медсестра.
4. Пътуваме към селото, _____ се намира в планината.
5. Режа зеленчуците, _____ ще готвим с татко.
6. Рима решава задачите, _____ има за домашно.
7. Снимам кучето, _____ хваща топката в уста.
8. Харесвам филмите, _____ ми препоръчваш.
9. Това е моят приятел, _____ се казва Пламен.
10. Това е актриса, _____ много харесвам.

29. Попълнете с подходящо относително наречение **КЪДЕТО**, **КОГАТО**

1. Ще ти помогна, _____ мога.
2. Разхождаме се в парка, _____ се разхождаме всеки ден.
3. Това е нашата къща, _____ живеем цял живот.
4. Отивам там, _____ ми харесва.
5. Отивам тогава, _____ ме повикат.
6. Нощта настъпва, _____ Слънцето залезе.
7. Ще прекарам ваканцията в Казанлък, _____ живеят баба и дядо.
8. Ще ти се обадя, _____ се прибера от университета.
9. Излизаме на разходка, _____ не вали дъжд.
10. Ще живея в град, _____ се чувствам добре.

30. Попълнете фразите с **ВСЕКИ**, **ВСЯКА**, **ВСЯКО**, **ВСИЧКИ**.

_____ ден   _____ седмица   _____ лято   _____ дете
 _____ хора   _____ украинци   _____ петък   _____ година
 _____ сутрин   _____ село   _____ вечер   _____ уикенд

_____българи   _____сряда   _____събота   _____пролет
_____зима   _____град   _____месец   _____държави

31. Попълнете изреченията с **ВСЕКИ, ВСЯКА, ВСЯКО, ВСИЧКИ**:

1. _____уикенд ходя на кино.
2. _____деца обичат сладолед.
3. _____месец отивате на село.
4. _____сутрин виждам брат ти.
5. _____вечер давам пари на децата.
6. _____хора искат работа.
7. _____всяко лято ходим на море.

32. Попълнете изреченията с **ТОЗИ, ТАЗИ, ТОВА или ТЕЗИ**.

1. Пуловерът е бял. _____пуловер е бял.
2. Роклята е розова. _____рокля е розова.
3. Дънките са сини. _____дънки са сини.
4. Якето е черно. _____яке е черно.
5. Полата е зелена. _____пола е зелена.
6. Костюмът е елегантен. _____костюм е елегантен.
7. Сакото е на квадратчета. _____сако е на квадратчета.
8. Обувките са бежеви. _____обувки са бежеви.

33. Поставете **ТОЗИ, ТАЗИ, ТОВА или ТЕЗИ**:

1. _____дете се казва Антон.
2. _____шлифер е кожен.
3. _____блуза е модерна
4. _____поло ти отива
5. _____палто е на мода
6. _____кроасани са с шоколад
7. _____лято съм в София
8. _____месец е много студен
9. _____есен е дъждовна
10. _____панталон ми е тесен.

34. Изберете **СЕ или СИ**

1. Колеги, трябва да _____организираме и да завършим проекта до края на месеца.
2. Седмицата беше много напрегната. Дайте да _____организираме едно парти
3. Свалям _____тази книга от сайта. Знам, че е супер!
4. Ето го, автобусът. Хайде, качваме _____.
5. Вечер _____качвам няколко бутилки вода.
6. Затварям _____кабинета, започвам да работя. Никой да не влиза!
7. Тя _____затвори в стаята си и никого не пуска.
8. Тръгваме! Нямаме време! Обличай _____палтото!
9. Добре, добре, обличам _____и излизам!
10. Тя _____прави кафе
11. Виж я! Прави _____на луда!
12. Ох, не мога да _____направя прическа.

13. Той е много самолюбив и егоистичен. Много ___ харесва!
14. Не мога да ___ харесвам! Не мога да ___ гледам в огледалото!
15. Какво да ти кажа.... Това не е обяснимо.... Харесах ___ го и край. Не знам защо....
16. Тя не яде след 18.00. Ограничава ___. И без това вече ___ качи 5 лишни килограма.
17. Тя ___ ограничи кръга на приятелите, след като стана директорката на фирмата.
18. Престани да ___ наказваш!
19. Пази ___! Там е много опасно.
20. Пазя ___ в сърцето любовта към бащината къща.

ДІЕСЛОВО ЯК ЧАСТИНА МОВИ. ГЛАГОЛ КАТО ЧАСТ НА РЕЧТА

1. Попълнете таблицата: ям, поръчвам, чакам, шегувам се, празнувам, каня, бръсна се, готвя, включвам, пазя, зная, мечтая, нямам, мога, искам, качвам, копирам, къпя се, мисля, играя, изпращам, пея, пия, плувам, повтарям, струвам, сядам, тегля, свалям, намирам, тръгвам, ходя, свиря, слизам, отговарям, чистя, плащам, харесвам, обикалям, пожелавам.

Глаголи		
1 спрежение	2 спрежение	3 спрежение

2. Напишете правилните форми

Аз	Ям						Строя	
Ти			Срещаш					
Той, тя, то				Ходи				
Ние						Умеем		
Вие					Почивате			
Те		Лежат						Пекат

3. Поставете глагола в правилната форма.

1. Ти _____ ли сок от портокал? (обичам)
2. Ана _____ плодове и кафе с мляко. (закусвам)
3. Те _____ пиле с ориз. (вечерям)
4. Мария, какво _____ за обяд? (искам)
5. Ние _____ риба и пържени картофи. (обядвам)
6. Ние не _____ телешко месо и не _____ ракия. (ям, пия)
7. Те не _____ билков чай. (пия)
8. Вие _____ български? (уча)
9. Ние _____ в университет. (уча)
10. Къде _____ Мартин? (работя)

11. Как _____ планината до София? (казвам се)
12. Тя _____ на улица «Свобода». (живея)
13. Вие _____ ли брат? (имам)
14. Аз и мъжът ми _____ в София (живея)
15. Георги _____ кола. (нямам)
16. Иван _____ два компютъра, но _____ телевизор (имам, нямам)
17. Дъщеря ми _____ всички плодове, но _____ ягоди. (ям, предпочитам)
18. Христо _____ сметката. (плащам)
19. Вие откъде _____ плодове и зеленчуци? (купувам)
20. Семейство Георгиеви _____ апартамент под наем на шестия етаж. (давам)
21. Колко _____ едно капучино? (струвам)
22. Те какъв апартамент _____? (търся)
23. Децата ми са студенти, но _____ и _____ (уча, работя)
24. През уикенда Ваня _____ на Витоша. (отивам)
25. Днес _____ студено и хората _____ шалове и шапки. (съм, нося)
26. Днес времето е хубаво - _____ слънце и не _____ вятър. (грея, духам)
27. Той _____ на работа с колело. (отивам).
28. Вие кога _____ от работа? (връщам се)
29. Ти с какво _____ до офиса? (пътувам)
30. Самолетът _____ с два часа. (закъснявам)

4. Попълнете изреченията с правилната форма на глаголите от списъка: вечерям, вземам, връщам се, гледам, закусвам, започвам, имам, лягам си, обядвам, пристигам, ставам, свършвам, слушам, тръгвам, чета.

Всяка сутрин Стефан _____ в 7.00 часа. После _____ душ, _____ кроасан и кафе. _____ за работа в 8.15. _____ в офиса в 8.45 и след 15 минути _____ работа. Между 13.00 и 14.00 _____ почивка и _____ в един ресторант до офиса. В 18.00 часа _____ работа и _____ вкъщи. _____ пица или спагети, _____ телевизия, _____ музика, _____ книга. В 23.00 часа _____.

5. Напишете антонимите:

Ставам - _____	вземам - _____	влизам - _____
Заминавам - _____	имам - _____	качвам се - _____
Обличам се _____	обувам се - _____	започвам - _____

6. Поставете глаголите в правилната форма:

1. Стефан _____ в парка всеки ден. (тичам)
2. Те _____ на разходка всяка вечер. (ходя)
3. Ти кога _____ с клиенти? (срещам се)
4. Ние _____ много имейли (пиша)
5. Какви книги _____ децата ти? (чета)

6. Кой _____ баница най-добре? (правя)
7. Детето _____ в парка. (играя)
8. Вие кога _____ новия проект? (започвам)
9. Той _____ работа около 18.00 часа. (свършвам)
10. Силвия често _____ на децата. (помагам)
11. Вие _____ на метростанция «Сердика». (качвам се)
12. Чавдар _____ арабски език много добре. (говоря)
13. Те _____ гости често. (каня)
14. Антон _____ книгите в библиотеката. (връщам)

7. *Поставете глагола ОБАЖДАМ СЕ в правилната форма:*

- Той _____ на децата често.   Ти _____ ли _____ на Мартин?
 Понякога ние _____ на Кирил.   Те _____ ли _____ в офиса?
 Те никога не _____.   Обикновено тя _____ в 7 часа сутринта.

8. *Поставете подходящия по смисъл глагол от списъка: качвам се, намирам се, разхождам се, прибирам се, срещам се, появявам се, казвам се.*

1. Пътниците _____ в самолета за София.
2. Бургас _____ на брега на Черно море.
3. След работа Петър _____ малко и после _____.
4. Тя всяка вечер _____ с Любо.
5. На пролет на дърветата _____ зелени листа.
6. Асенчо _____ навреме.
7. Кучето _____ Рекс.

9. *Попълнете изреченията с глаголите. Добавете СЕ, ако е нужно.*

1. Калин _____ обувките на децата. (обувам/обувам се)
2. Той _____ в коридора. (обувам /обувам се)
3. Ти какво казваш: «мерси» или «благодаря»? (казвам/казвам се)
4. Как _____ братът на Катя? (казвам/казвам се)
5. Ние _____ в парка всеки уикенд. (разхождам/разхождам се)
6. Калин _____ кучето в парка. (разхождам/разхождам се)
7. В това кафе не _____ ресто. (връщам/връщам се)
8. Вие в колко часа _____ вкъщи? (връщам/връщам се)
9. Сутрин Милена _____, а после _____ децата.
(обличам/обличам се)
10. След вечерята децата _____ в банята, а майка им _____ чиниите
(мия/мия се)

10. *Работете по модела:*

Всеки ден тичам в парка. – Утре ще тичам пак. – Но утре няма да тичам.

Всеки ден ходя в университет.	Всеки ден уча български.
Всеки ден обядвам в ресторант.	Всеки ден вечерям вкъщи.
Всеки ден помагам на майка ми.	Всеки ден гледам телевизия.
Всеки ден слушам музика.	Всеки ден чета книга.

Всеки ден пиша имейли.
Всеки ден спя до 7 часа.
Всеки ден пия вода с лимон сутринта.

Всеки ден говоря български.
Всеки ден работя много.
Всеки ден ям плодове.

11. Напишете въпроси към изреченията?

Ще учите ли български?	Да, ще учим.
_____?	Да, ще обядвам в ресторанта.
_____?	Не, няма да тичам довечера.
_____?	Не, няма да пия кафе.
_____?	Да, ще вечерям с приятели.
_____?	Не, няма да танцувам.
_____?	Да, ще пътувам до Германия.
_____?	Да, ще плувам тази вечер.

12. Какво ще прави Симеон тази вечер? Използвайте глаголите: вечерям, говоря с приятели, тичам в парка, ходя на гости, помагам на децата, уча български.
Тази вечер Симеон ще _____.

Какво няма да прави Симеон тази вечер? Използвайте глаголите: ходя на пазар, пътувам, слушам музика, чета книги, гледам телевизия, пиша имейли.
Тази вечер Симеон няма да _____.

13. Какво няма да правят Стефан и Ани довечера?

Те _____ повече. (уча)	Те _____ бира. (пия)
Те _____ късно. (ям)	Те _____ филм (гледам)
Те _____ музика. (слушам)	Те _____ (пазарувам)
Те _____ гости. (имам)	Те _____ на гости. (ходя)

14. Свържете колонките.

Ще ходиш ли на кино?	В Берлин.
Ще вали ли дъжд?	Да, ще имам.
Къде ще спят в Пловдив?	Да, филмът е в 18.00.
Как ще пътуваме до морето?	Не, няма да вали.
Утре ще имаш ли време?	В хотел.
Къде ще живеят те?	С автобус.

15. Подредете думите в изречения.

Гости, вечер, Мартин, ще, тази, и, Катя, имат.
Език, тази, Мишо, ще, зима, работи, ще, учи, български, и.
Се, утре, има, и, приятели, рожден, ще, празнува, с, Катя.
С, пътуваме, уикенда, ли, през, ще, Калоян.

16. Попълнете правилните форми на глаголите от списъка в бъдеще време.
Бъда, вечерям, гледам, говоря, грея, играя, карам, обядвам, пиша, пия, слушам, търся, уча, ям.

Този уикенд _____ слънце и времето _____ хубаво. В събота сутринта Димитър _____ футбол с приятели в парка. После те _____ в един ресторант – _____ пица и _____ сок. Следобед Димитър _____ английски и _____ имейли. Вечерта _____ гледа телевизия или _____ музика. В неделя сутринта Димитър _____ колело в парка. Следобед _____ информация в Интернет и _____ с колега за един проект. _____ риба и салата.

17. Изберете правилната форма на глаголите:

1. Всеки ден започвам/започна работа в 8.00 часа.
2. Никога не закъснявам/не закъснея за курса по български език.
3. Всеки ден тръгвам/тръгна за работа в 8.00 часа.
4. Често давам/дам пари на децата за сладолед.
5. Обикновено свършвам/свърша работа в 17.00 часа.
6. Понякога не разбирам / не разбира какво казва учителката.
7. Винаги отварям/отворя офиса в 9.00 часа.

18. Прочетете диалозите. Анализирайте употребата на глаголите от СВЪРШЕН ВИД в бъдеще време.

- Какво ще правиш в събота?
- Ще отида на разходка в планината. Ще замина в петък вечерта и ще се върна в неделя вечерта. Имам нужда от почивка. А ти?
- Аз ще съм вкъщи. Ще стане късно, след обяд ще се срещна с приятели. Може би вечерта ще отида на кино.

***

- В петък имам рожден ден. Заповядай вкъщи. Ще дойдеш ли?
- Да, ще дойда! Кога?
- След 7 часа.

***

- Много съм уморен! Ще си легна рано тази вечер.
- Аз ще взема душ и ще изляза с приятели.
- Кога ще се върнеш?
- Късно, утре е събота и няма да ходя на работа.

***

- Ще се обадя на Валя и ще отидем на кафе. Ти ще дойдеш ли?
- Не, няма да дойда. Ще отида на пазар, ще купя зеленчуци за вечеря.

***

- Много съм нервна. Утре имам интервю за работа. Ще закъснея, ще забравя всичко!
- Спокойно! Няма да забравиш нищо, няма да закъснееш. Ще тръгнеш порано, ще пристигнеш навреме и всичко ще е наред.
- Супер, хайде да отидем на ресторант след това!
- Добре, ще отидем на хубав ресторант.
- Чудесно, аз ще платя сметката.

***

- Утре ще започна работа по-рано и ще свърша по-рано. Ще имам повече време и ще бъда с децата.
- Аз ще започна нов проект и ще свърша работа по-късно. Довечера ще се върна след 8 часа.
- Добре, през уикенда ще имаме свободно време и ще бъдем всички заедно.

19. Работете по модела:

Всеки ден ставам рано (+) – Утре ще стана рано

Всеки ден вземам душ.	Всеки ден купувам храна.
Всеки ден отивам в университет.	Всеки ден идвам тук.
Всеки ден се връщам в 7 часа.	Всеки ден се срещам с приятели.
Всеки ден правя сандвичи.	Всеки ден тръгвам за работа в 8.00
Всеки ден вземам метрото в 8.10.	Всеки ден пристигам в офиса в 8.45.
Всеки ден купувам една кока-кола	Всеки ден лягам си рано.

20. Довършете диалозите, като използвате глаголните форми от списъка.

1. Няма да дойда, ще дойде, ще дойдеш, ще дойдат.

- _____ ли довечера на купона?
- Не, _____ . Зает съм.
- Кой _____ ?
- Не зная. Може би _____ много колеги. Приятно прекарване!

2. Няма да отида, ще отидеш, ще отидеш.

- _____ ли в банката утре?
- Не, _____ . Имам много работа.
- Кога _____ ?
- Може би следващата седмица.

21. Отговорете на въпросите, като следвате модела.

Ще купите ли кафе? Да, ще купя / Не, няма да купя.

1. Ще дойдат ли утре?
2. Ще пътуваш ли довечера?
3. Ще отворите ли врата?
4. Мария ще излезе ли тази вечер?
5. Явор ще отиде ли на кино?
6. Елена ще се върне ли за обяд?
7. Ще пристигнат ли навреме?
8. Ще помогнеш ли на Румяна?
9. Ще кажете ли на Зоя?
10. Петър ще вземе ли кафе за нас?

22. Изберете правилната глаголна форма:

1. Утре ще виждам/ще видя Милена след работа.
2. Днес ще казвам/ще кажа на Иван за купона.

3. Ще пристигам/ще пристигна в понеделник.
4. Ще идвам/ще дойда в 5.00 часа.

23. Прочетете текста. Отговорете на въпросите.

Мечтата на Невена.

Следващото лято ще отида на море в Италия. Ще замина със самолет. Ще видя много интересни места. Ще купя много дрехи. Ще ям пица за закуска, обяд и вечеря. Обичам пица. В Италия има и чудесно кафе. Ще пия кафе и ще говоря италиански. Може би ще срещна прекрасен мъж. Ще ходим в различни ресторанти и кафета. Ще се разхождаме. Ще бъде много романтично. Може би ще се върна в България, може би не. Ако се върна, ще поканя всички приятели на гости.

1. Къде ще отиде Невена следващото лято?
2. Какво ще прави в Италия?
3. Кого Невена мечтае да срещне?

24. Попълнете изреченията с правилната форма на ИСКАМ ДА + глагола.

1. Тя _____ на море през лятото. (отида)
2. Вие _____ с приятели довчера. (изляза)
3. Ние _____ гости утре. (поканя)
4. Те _____ шопска салата. (направя)
5. Той _____ с нови хора товя лято. (срещна се)
6. Тя _____ долари. (обменя)
7. Тя _____ сметка в левове. (открива)
8. Аз _____ препоръчано писмо. (изпратя)
9. Тя _____ този филм. (сваля)
10. Ти _____ тези последни снимки ли? (принтирам)

25. Изберете правилната глаголна форма.

1. Искам да идвам/дойда тази вечер на гости.
2. Сега той иска да взема/да вземе душ.
3. Утре сутринта те искат да стават/да станат рано.
4. Искам да помагам/да помогна на Мария всеки уикенд.

26. Попълнете окончанията на глаголите.

1. Ние трябва да пи__ топъл чай.
2. Аз трябва да отид__ на лекар.
3. Те трябва да чет__ книги на английски.
4. Ти трябва да яд__ много зеленчуци.
5. Той трябва да уч__ български.

27. Изберете правилната глаголна форма.

1. Камен трябва да отива/отиде в Пловдив през уикенда.
2. Силвия трябва да помага/помогне на детето всеки ден.
3. Асен и Петър трябва да ми се обаждат/се обадят по телефона тази вечер.

4. Аз и Ани трябва да внасяме/внесем пари в сметката утре.
5. Ти трябва да идваш/дойдеш на работа рано всеки ден.
6. Ти и Виктор трябва да свършвате/свършите проекта преди 16.00 часа.

28. Следвайте модела.

Трябва да изляза.

1. Искам да взема душ.
2. Томи трябва да работи.
3. Вие трябва да се обадите на професора.
4. Мога да тичам бързо.
5. Те искат да купят тази къща.
6. Искаме да се върнем утре.
7. Трябва да бъдем в София следващата сряда.

Трябва ли да излезеш?

---

29. Работете по модела:

Ще дойдеш ли на дискотека? – Не, трябва да уча.

Петя ще отиде ли на кафе?

Ще излизате ли тази вечер?

Мартин ще гледа ли филма?

Ще лягаш ли да спиш?

Ще ходите ли на екскурзията?

Ще дойдете ли с нас на концерта?

30. Попълнете изреченията с правилната форма на МОГА + ДА + глагола.

1. Те _____ . (плувам)
2. Елеа не _____ . (спя)
3. Вие _____ кафе. (купя)
4. Аз _____ рано. (легна си)
5. Ти _____ френски. (уча)
6. Иво _____ телефона. (платя)
7. Детето не _____ . (говоря)
8. Ние не _____ . (чакам)

31. Напишете въпросите по модела:

Аз мога да пиша на английски. А ти можеш ли да пишеш на английски?

1. Аз мога да говоря български.
2. Христо може да прави баница.
3. Алекс може да танцува хоро.
4. Иво и Меги могат да готвят мусака.
5. Ние може да тичаме бързо.
6. Вие можете да инсталирате програмата.

32. Отговорете на въпросите:

Какъв можем да правим със смартфоните?

Можем ли да се обаждаме и да изпращаме есемеси?

Можем ли да изпращаме и получаваме снимки?

Можем ли да изпращаме и получаваме видео клипове?

Можем ли да гледаме телевизия?

Можем ли да разберем къде се намираме?

Можем ли да разберем къде се намира пощата?

Можел ли да сърфираме интернет, да чатим?

Можем ли да видим какво ще бъде времето?

Вярно ли е, че смартфонът е телефон, компютър, фотоапарат, видеокамера, часовник, калкулатор, компас, диктофон, музикален плеър на навигационна система едновременно?

33. *Работете по модела:*

Станчо обича да слуша чалга. А ти обичаш ли да слушаш чалга? Не обичам да слушам чалга.

Младен обича да слуша класическа музика. А Петя _____

Обичам да рисувам пейзажи с маслени бои. А ти _____

Не обичаме да танцуваме танго и валс. А Вие _____

Емил обича да гледа телевизия. А Кристина и Нели _____

Ние обичаме да гледаме документални филми. А вие _____

Камен обича да свири джаз. А Пламен _____

34. *Поставете глагола СЪМ в минало време в правилната форма.*

Снощи ние _____ на опера.

Те _____ на кино вчера.

Той не _____ вкъщи цял ден.

Ти _____ с него ли в парка?

Яна _____ на море с приятели.

Аз не _____ на работа.

Миналия уикенд ние _____ в Бургас.

Вие къде _____ на почивка?

35. *Работете по модела:*

Аз спортувам. И ти спортувай!

Аз уча езици.

Аз тичам всяко утро.

Аз ям здравословна храна.

Аз не пуша.

Аз пия много вода.

Аз карам колело.

Аз правя упражнения.

Аз пиша доклад.

Аз вдигам щанги.

Аз поправам грешките си

Аз ставам рано.

Аз помагам на родителите.

Трябва да пиете много вода. Пийте много вода!

Не трябва да ядете много сладко!

Трябва да спите 8 часа всяка нощ!

Не трябва да гледате много телевизия!

Трябва да спортувате редовно!

Не трябва да вечеряте късно!

Трябва да слушате хубава музика!

Не трябва да работите през уикенда!

Трябва да учите чужди езици!

Не трябва да сте песимисти!

Трябва повече да почивате!

Никола пие вода. Никола, пий вода. Никола, пийте вода!

Нина яде супа.

Рая прави чай.

Боби говори с Мишо.

Алекс чете.

Христо плаща сметката.

Рада се обажда на Светла.

Меги купува бонбони

Катя отключва вратата.

Валя затваря прозореца.

36. *Допълнете изреченията, като използвате формите: пиши, обадете се, не гледайте, намали, пий, отваряйте, подай, затвори, спортувайте, направи.*

1. Моля, _____ на директор!
2. _____ телевизия до късно!
3. _____ четливо в тетрадката си!
4. Всеки ден _____ поне по един литър вода!
5. Сутрин _____ прозореца на стаята си за 20 минути!
6. Моля, _____ място на възрастния човек, за да седне!
7. _____ всеки ден, това ще ви дава сила!
8. Яна, моля те _____ вратата!
9. _____ звука на музиката!
10. Пепи, _____, ако обичаш, този молив на Ани.

ТЕКСТИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ЧИТАННЯ

Моето голямо семейство

1. Прочетете текстовете и отговорете на въпросите.

Моето име е София. Казвам се така, защото моите родители са родени в София, България. И до днес моят чичо продължава да ми казва «Софи от София». Сега ще ви разкажа колко е голямо моето семейство! Моята майка се казва Мария, а името на моя баща е Виктор. Ние живеем в Лондон в един апартамент близо до река Темза и до голям и красив парк. Живеем тук вече 5 години. Моята стая в апартамента е най-хубавата и най-слънчевата и затова много я харесвам. Тримата често пътуваме до нашата любима България.

***

Моят чичо живее в София заедно с моята стринка и техния син Теодор – братовчед ми, който е по-голям от мен с цели десет години. Ние с него обаче си имаме любими теми за разговор, които са само наши. Моят братовчед има голямо куче – Джино. Когато съм в София, винаги си играя с Джино и задължително участвам в разхождането му. Моят вуйчо и моята вуйна живеят в Испания, в малка къща. Техният двор е пълен с цветя през по-голямата част от годината. Много харесвам и котката им Кити. Всички членове на нашето голямо семейство се събират заедно в лятната ни къща на село в България само през месец август, защото тогава е ваканция.

***

Моите баба и дядо живеят в София. Баба ми е лекарка, а дядо ми – адвокат. Колко е забавно да бъдеш тяхна гостенка! Аз съм принцесата вкъщата, а моите желания се изпълняват веднага! Това е само една шега :). Обичам да помагам на скъпите ми баба и дядо и да изпълнявам техните молби и заръки. Колко е хубаво да си бъдеш вкъщи, в България! Всичко е толкова скъпо и твое!

1. *От колко години София и нейните родители живеят в Лондон?*
2. *За кои членове на семейството разказва София?*
3. *Кои са Теодор и Джино?*
4. *Кой живее в малка къща с двор и с много цветя?*

Всекидневие

1. Прочетете диалога.

- Бояне, кога обикновено се събуждаш?
- Събуждам се в 6.30. Ставам от леглото, отварям прозореца, правя гимнастика. Правя задължително гимнастика – тя ми дава тонус за целия ден. След гимнастика влизам в банята. Вземам душ, бръсна се, реша се пред огледалото и отивам в стаята. Оправям леглото си и се обличам. После отивам в кухнята и на бърза ръка закусвам.
- Какво закусваш?

- Пия чай или кафе с мляко. Ям сандвичи със сирене, салам или кашкавал, яйца. След закуска измивам съдовете. После се обличам, вземам чантата и излизам.
- А после?
- Ами, слизам бързо по стълбата и излизам на улицата. Отивам към автобусната спирка. Пътувам около 10 минути. Слизам от автобуса и вървя малко пеш.
- Къде работиш?
- Работя в университет. Преподавател съм.
- Много часове ли имаш всеки ден?
- Не, водя упражнения само на три групи от първи курс. Но след часовете работя в лабораторията, където провеждам експерименти, чета в библиотеката.
- Имаш ли свободно време през деня?
- Почти не. Трябва да свърша много неща.
- Кога се връщаш вкъщи?
- Връщам се сравнително рано, около шест часа, но понякога закъснявам и до девет. Ако времето навън е хубаво, вървя малко пеш. Това е моята разходка. След това чета вестници, преглеждам научните списания. Рядко сърфирам в интернет. Всъщност, не вися в социалните мрежи, използвам интернета само с научно-образователна цел. Вкъщи вечеряме всички заедно около девет часа.
- Много си сериозен. Гледай да не станеш и скучен!

1. *Вярно или не?*

	Да	Не
Боян е учител.		
Боян понякога прави гимнастика.		
За закуска обикновено пие чай или кафе със захар.		
Трябва му десет минути за да стигне до работа.		
Боян всеки ден е много зает, защото има много часове.		
Вечерно време обича да сърфира в интернет.		
Боян живее сам.		

Моите приятели

1. *Прочетете текста.*

Анна и Ралица живеят в България. И двете са мои много добри приятелки. Анна не е висока, но е стройна и атлетична, защото обича да плува. Нейната гъста права коса е кестенява, а очите ѝ са сини. Хубавата ѝ усмивка я прави много симпатична. Приятелката ми е добра по характер. Нейното сърце е състрадателно и отзивчиво. Винаги с радост помага на другите.

Ралица е по-висока от Анна и обича да е в крак с модата. Нейните дрехи винаги са съчетани с вкус. Ралица е много красива. Има дълга руса коса. Нейните очи са зелени. Моята приятелка обаче е доста срамежлива и стеснителна. И двете много ми липсват. Винаги много се радвам на есемесите им и очаквам с нетърпение нашите срещи в България през лятото.

2. Попълнете таблицата

	Анна	Ралица
Ръст		
Коса		
Очи		
Характер		

Най-силният мускул

1. Прочетете текста и отговорете на въпросите.

Знаеш ли кой е най-силният мускул в тялото ти? Това е езикът. Замисли се само за какво използваш езика си – за ядене на сладолед, за пеење на своята любима песен. Използваш езика и когато говориш, дъвчеш, поглъщаш, пиеш, пееш... Не забравяй също така, че благодарение на него усещаш вкуса на храната. Ако погледнеш езика си в огледало, ще забележиш колко груб и неравен е в горната част. Това е така, защото върхът на езика ти е покрит със слой подутини. Част от тях отговарят за вкуса.

Твоят език никога не почива. Той е постоянно зает – с приказки, със смесване на храни, с преглъщане, с вкусоване и борба с бацилите. Затова пази своя език. Мий го заедно със зъбите си и избягвай много топли и много студени храни.

1. Какви действия извършваш с езика си?
2. С коя част на езика си усещаш вкуса на храната?
3. С какво е зает езикът ни?
4. Как трябва да пазим езика си здрав?

24 май

На 24 май България чества Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост – един от най-обичаните празници за всички българи.

За първи път той се празнува през 1851 г. в град Пловдив. През 1892 г. Стоян Михайловски написва текста на песента «Върви, народе възродени!». Тази песен се превръща в химн на празника. През 1900 г. Панайот Пипков съчинява музиката към нея. Днес този ден се нарича още Празник на буквите и винаги се свързва с имената на братята Кирил и Методий и на техните ученици.

Кирил и Методий са родени в Солун през 9 век. Баща им се казва Лъв и е военен управител. Майка им се казва Мария. Кирил и Методий получават най-доброто образование в прочутата Магнаурска школа. По разпоредбата на византийския император извършват три важни мисии.

Най-великото им дело е създаването на първата славянска азбука, наречена ГЛАГОЛИЦА. След създаването ѝ двамата братя превеждат много текстове от Библията от старогръцки на старобългарски език и ги записват на глаголица. След смъртта им техните ученици създават по-лесни за изписване букви и тази азбука е наречена КИРИЛИЦА в чест на Кирил. За нас, българите, е важно да знаем, че кирилицата възниква в България.

Днес на кирилица пишат около 300 милиона души в цял свят, а през 2007 година тя стана една от официалните азбуки на Европейския съюз след

присъединяването на България към него. Букви от кирилицата присъстват и върху европейската валута – еврото.

На 30 декември 1980 г. Папа Йоан Павел Втори обявява Кирил и Методий за съпокровители на Европа.

1. *Отбележете кое твърдение според текста е вярно и кое невярно.*

	Да	Не
Първата славянска азбука е кирилицата, а втората е глаголицата.		
Текстът на химна за 24 май е написан през 18 век от Стоян Михайловски.		
Музиката към химна за 24 май създава Панайот Пипков.		
Кирилицата е създадена в България.		
Днес кирилицата е разпространена в целия свят		
Кирилицата е официална азбука в Европейския съюз.		

Дворът на азбуката

1. *Прочетете текста. Отговорете на въпросите.*

В град Плиска можем да направим незабравима разходка сред буквите от кирилицата. В първата българска столица (Плиска) се намира уникален по рода си музей, наречен Дворът на кирилицата. Първото, което се разкрива пред погледа, когато влезем в Двора на кирилицата, са високите над 2 м букви от кирилската азбука. Това е единственият в света паметник на кирилицата, който обединява всички хора, които пишат на нея. Музеят представя българската история. Шест от буквите изписват името на първата българска столица Плиска. На втория етаж на музея се намира зала, която се казва «Българска слава». Там има восъчни фигури на най-славните български владетели, които превръщат Първата българска държава в непобедима европейска сила. Специално място заема фигурата на княз Борис Първи. С него се свързва разпространението на славянската азбука в България. На същия етаж откриваме и сцена с трима от учениците на Кирил и Методий.

1. *Коя информация за Двора на кирилицата присъства в текста?*

- A) *къде се намира*
- B) *кога е създаден*
- B) *как е създаден*
- Г) *от кого е създаден*

2. *Какво НЯМА да открием в Двора на кирилицата според текста?*

- A) *кирилски букви*
- B) *восъчни фигури*
- B) *природни обекти*
- Г) *български владетели*

Интернет

1. *Прочетете диалога и отговорете на въпросите към него*

Митко: Цветане, как си?

Цветан: Добре съм. Кажете с какво да ти помогна.

- Митко: Обаждам ти се с една молба. Каж ми откъде да намеря снимка на Белоградчишките скали за един проект от училище!
- Цветан: Прочети ми условието на задачата.
- Митко: Ето го: «Представете обект от България. Опишете местоположението му. Разкажете историята му. Покажете снимки на обекта».
- Цветан: Не се притеснявай! Знам какво трябва да направиш. Отвори някоя търсачка в интернет. Напиши какво търсиш. После си избери снимка от професионален фотограф. Свали я на компютъра си и ми я прати по месинджъра. Аз ще я обработя и ще ти я изпратя обратно.
- Митко: Мисля, че ще е голяма за месинджъра.
- Цветан: Тогава я прикачи в писмо и я прати на имейла ми, но първо опитай на вайбър.
- Митко: Е, това се казва приятел! Продиктувай ми адреса си!
- Цветан: Веднага! Записвай: cvetan@email.com. Обади ми се по телефона, когато си готов.
- Митко: Благодаря ти. И ти ми се обаждай, ако имаш нужда от помощ по български език.
- Цветан: Очаквай обаждане в събота. В понеделник ще пишем тест по български език.
- Митко: Да, разбира се! Чао, до скоро!

1. Отбележете кое твърдение според текста е вярно и кое невярно.

	Да	Не
Цветан и Митко започват училищен проект.		
Митко моли Цветан за помощ за училищен проект.		
Митко ще обработи снимката за проекта сам.		
Цветан ще намери снимката за проекта на Митко		
Цветан ще помогне на Митко по български език		
Митко ще помогне на Цветан по български език		
Митко ще изпрати снимката по имейла		
Цветан благодари Митко за помощта		

2. Намерете в текста императивните форми и ги напишете в таблицата по модела

1	Каж	Каж
2		

Българското кисело мляко

1. Прочетете текста и отговорете на въпросите към него.

Не без основание българското кисело мляко е един от националните символи. То присъства ежедневно на масата на българина под всяка форма: от супата (като таратор) през салатата (като млечна салата) и основно ядене (като яйца по панагюрски) до десерта (като кисело мляко с мед и орехи). Да не забравяме и известния айрян – любимата напитка на малки и големи. Научи няколко любопитни факта за киселото мляко:

Истинското българско кисело мляко се произвежда под задължителното въздействие на две бактерии – една е кисела, а другата е сладка. Киселата живее само на територията на България и е наречена *лактобацилиус булгарикус*.

Откривателят на киселата бактерия се казва Стамен Георгиев.

От 2014 г. в с. Момчиловци в Родопите ежегодно се провежда фестивал на домашното кисело мляко.

В Япония българското кисело мляко е по-полуряно и по-продавано от кока-кола. Всяка сутрин повече от половината японски семейства закусват с българско кисело мляко.

В Западна Европа българското кисело мляко се появява за първи път във Франция като лекарство против болки в стомаха.

1. *Колко бактерии участват при производството на киселото мляко?*
2. *Защо киселото мляко е кисело?*
3. *Как се казва откривателят на бактерията лактобацилиус булгарикус?*
4. *Къде се провежда ежегодният фестивал на домашното кисело мляко? И от коя година?*
5. *Кои ястия и напитки се готвят от киселото мляко?*

Моят дом

1. *Прочетете текста и отговорете на въпросите към него.*

Аз се казвам Маргарет. Живея в малка къща в предградие на София. Пред къщата има малка цветна градинка, а до къщата – гараж. Гаражът е за една кола. Зад къщата е зеленчуковата градина. Къщата е малка – има само три стаи, кухня с трапезария, хол и спалня. В кухнята има хладилник, до него – бюфет. До мивката е готварската печка. Абсорбаторът, естествено, е над печката. На пода има килим. В средата на трапезарията е масата, около която има шест стола. На стената има картина.

В спалнята има легло и гардероб. Покрай леглото има пътека. До леглото има нощно шкафче. До прозореца е тоалетката. На стената над леглото има аплик, а на тавана – полилей.

Холът е моето любимо място. Там е бюрото, върху което е компютърът, и библиотеката. Освен това в хола има диван, а срещу дивана – три кресла. Между креслата и дивана има ниска масичка. Никъде в къщата няма телевизор, защото не обичам да гледам телевизия.

1. *Голяма ли е къщата на Маргарет?*
2. *Какво има пред и зад къщата?*
3. *Има ли гараж?*
4. *Какво има в кухнята?*
5. *Има ли гардероб в спалнята?*
6. *Каква стая Маргарет най-много обича?*
7. *Защо в къщата няма телевизор?*

Къщата на Ани

1. *Прочетете текста.*

Аз съм Ани живея в малка къща с майка ми и баща ми в град Бургас.

Къщата ни е близо до центъра и е на един етаж. Има четири стаи – кухня, хол, две спални и баня.

Кухнята е голяма и има модерна печка, красива маса, столове, хладилник, шкафове. В хола има удобен диван, малка маса и столове, библиотека с много книги, телевизор и цветя. Спалнята ми е много малка, има едно легло и гардероб. Спалнята на майка ми и баща ми е по-голяма. Банята е до спалнята. В банята има душ, огледало, тоалетна и мивка. Няма вана.

Пред къщата има градина с цветя. Зад къщата има дървета. Близо до къщата има училище и магазин за храна.

Обичам Бургас, обичам къщата ни. Градът е чудесен! Къщата ни е чудесна.

1. Вярно или не?

	Да	Не
Ани има къща		
Ани живее с родителите		
Къщата им е на два етажа		
Има две бани		
Има четири стаи		
Градината с цветя е пред къщата		
Близо до къщата има магазин		
Ани не обича Бургас		
Къщата на Ани е чудесна		

Времето в България

1. Прочетете текста и отговорете на въпросите към него.

В България има четири сезона – пролет, лято, есен, зима.

През месеците март, април и май е пролет. Времето е топло, вали дъжд, грее слънце, всичко е зелено.

Много хора обичат лятото. Времето е горещо и слънчево. Температурите са високи. Това се месеците юни, юли и август. Хората отиват на море. През лятото има много плодове и зеленчуци.

През септември, октомври, ноември в България е есен. Вали дъжд, хладно е, мъгливо и облачно. Има също и топли дни. През есента в планината е много красиво. Това е прекрасно време за разходки, дърветата се жълти, оранжеви, червени и кафяви цветове.

През зимата е много студено. Вали сняг, духа силен вятър, температурите са ниски. Това се месеците декември, януари и февруари. Време е за горещ шоколад със семейството и приятелите.

1. Колко сезона има в България и кои са те?

2. Какво е времето през пролетта?

3. Кога е пролет в България?

4. Какво е времето през лятото?

5. Къде отиват хората през лятото?

6. Какво е времето през есента?

7. Какво е времето през зимата?

Кой сезон предпочиташ?

1. Прочетете текста.

Всеки има любим сезон. Сезонът, който обичате, най-много показва характера Ви. Така казват психолозите.

Хората, които обичат зимата, са често затворени, със силен характер и винаги знаят какво точно искат. Искат успех във всичко. Те ценят много комфорта и парите. Готови са да направят всичко за хората, които обичат – семейството и приятелите си. Можете да разчитате на тях, когато имате проблем.

Хората, които обичат пролетта, са весели, с мек характер, забавни, обичат приключенията. Всички ги харесват, защото лесно се общува с тях, но не можеш да разчиташ на тях – те са непостоянни и често мислят само за себе си.

Хората, които обичат лятото, са родени лидери. Имат много енергия, големи идеи и планове. Те са упорити, верни. Търсят интересен живот. Когато обичат, обичат много силно. Мразят лъжата. Рядко правят компромиси. Те са чудесни приятели.

Хората, които предпочитат есента, са романтици, затворени, характерът им е променлив – като сезона, който обичат. Имат малко приятели, те нямат нужда от много хора, обичат спокойствието и тишината. Страхуват се от нови и непознати места. Те са много интересни, защото винаги имат оригинални идеи и никога не знаеш какво да очакваш от тях.

1. Кой сезон обичате? Вярно ли е това, което пише в текста?

2. Попълнете празните места, като посочете сезона.

Романтик, с променлив характер, затворен, интересен - _____

Забавен, непостоянен, общителен, весел - _____

Затворен, силен, упорит, верен - _____

Лидер, енергичен, упорит, безкомпромисен - _____

Събота – време е за почивка!

1. Прочетете текстовете.

Днес е петък. Утре е събота и времето ще е слънчево и топло.

Какво ще правят Мая, Елена, Христо и Ясен?

Мая ще пътува до Родопите. Баба ѝ живее в малко село високо в планината. Мая често ходи там. Тази събота ще пътува с Милена. Те са близки приятелки. Двете момичета ще се разхождат в планината, ще правят снимки, после ще обядват и вечерят с бабата на Мая навън в градината. Ще починат и няма да мислят за работа. Ще бъде много хубаво.

Елена е много уморена. Утре ще спи докъсно. След това ще пие кафе на балкона и ще слуша музика. Ще закусва палачинка с мед и орехи. Това е любимата ѝ закуска. Ще говори с приятели по Скайп и ще чете книга, по-късно ще пазарува и след 16.00 часа ще ходи на разходка с кучето в парка. Няма да чисти и готви, има нужда от почивка, защото следващата седмица ще бъде много заета. Ще има гости от чужбина в офиса и Елена ще работи много, дори през уикенда.

Христо е ученик в първи клас. Утре има рожден ден. Ще празнува вкъщи. Ще има много гости. Ще ядат вкусна храна, ще танцуват, може би ще гледат

филми и ще играят Плейстейшън. Ще има много подаръци. Христо чака този ден цяла година.

Ясен е компютърен специалист. Често има много работа и не почива в събота и неделя. Тази събота също няма да почива. Ще пише нов проект, ще търси информация в интернет и ще пие много кафе. Приятелите му ще ходят на купон, а Ясен ще работи в офиса. Може би следващата събота ще е свободен и ще кара колело в парка.

1. *Свържете колонките*

Мая ще пътува с	колело в парка
Елена ще пие кафе	Милена
Елена има нужда	вкъщи
Христо ще празнува	нов проект
Ясен ще пише	от почивка
Ясен ще работи	на балкона
Ясен ще кара	в офиса.

2. *Отговорете на въпросите.*

1. *Къде ще пътува Мая?*
2. *Какво ще прави там?*
3. *Каква е любимата закуска на Елена?*
4. *Како няма да прави Елена в събота?*
5. *Какво ще прави Христо в събота?*
6. *Защо Ясен няма да почива в събота?*
7. *Какво ще правят приятелите на Ясен?*

В събота Цвета ще отиде на разходка в планината със Стоил и кучето му. Сега е есен и в планината е много красиво. Времето ще е облачно, но няма да вали. За обяд ще носи сандвичи, вода и шоколад. Вечерта ще отиде на фитнес. В неделя ще спи докъсно, после ще вземе душ, ще излезе и ще се срещне с Ванеса. Те ще пият капучино и ще ядат топли кроасани и след това ще отидат на кино. Следобед Цвета ще бъде вкъщи, ще чисти, ще готви, ще учи английски и ще говори с приятели по Вайбър. Ще си легне рано.

В неделя Антония ще има гости. В събота ще пазарува от супермаркета, ще купи много храна и напитки. В неделя сутринта ще направи торта и пица. Гостите ще дойдат за обяд. Ще бъде чудесно. Те ще ядат, ще говорят и ще слушат хубава музика.

Виктор работи всеки уикенд. Този уикенд ще работи също. Той почива във вторник и сряда и чака с нетърпение тези дни. Ще е свободен и няма да работи. Ще плува, ще тича, ще кара колело в парка. Ще покани Светла на среща и заедно ще вечерят в хубав ресторант.

1. *Попълнете таблицата. Извадете от текста глаголите в бъдеще време в свършен и несвършен вид. Запишете изходната форма*

Бъдеще вр. НСВ	Изходна форма	Бъдеще вр. СВ	Изходна форма
Ще отиде	Отида		

1. *Кога Цвета ще бъде много заета?*
2. *Кога ще дойдат гостите на Антония?*

3. *Какво ще прави Антония в събота?*
4. *Кога почива Виктор?*
5. *Къде ще кара колело и ще тича?*

Апартаментът под наем

1. *Прочетете текста и отговорете на въпросите към него.*

Джон и семейството му са в България от една година. Живеят на квартира, но тя е малка за тях, защото имат четири деца. Трябва им по-голямо жилище.

Джон намира в интернет обява за двустаен апартамент под наем. Обажда се по телефона и на следващия ден отива да види апартамента и да говори с хазяина.

Хазяин: Добър ден! Ето апартамента. Вдясно е кухнята, вляво е холът, до него е банята, срещу нея спалнята.

Джон: Има ли парно?

Хазяин: Да, има парно и топла вода.

Джон: Има ли интернет?

Хазяин: Да, има. Таксата е 20 лева на месец.

Джон: Добре, няма проблем. Апартаментът е хубав. Колко е наемът?

Хазяин: 400 лева на месец с един наем предплата.

1. *От колко време Джон и семейството му са в България?*
2. *Защо искат по-голямо жилище?*
3. *Къде Джон намира обява за двустаен апартамент?*
4. *Какви стаи има в апартамента?*
5. *Има ли парно и топла вода?*
6. *Има ли интернет?*
7. *Джон харесва ли апартамента?*
8. *Колко е наемът?*
2. *Нарисувайте схема на апартамента според текста.*

ТЕСТ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ ТА САМОКОНТРОЛЮ

1. Изберете подходящата форма за всяко празно място.

В неделя на обяд обикновено ядат риба и после пият кафе. ... 1..... е с картофи, а ...2..... са без захар.

1 а) Риби б) Риба в) Рибата

2 а) кафетата б) кафето в) кафе

2. Изберете подходящата форма.

Баба живее в къща с голяма ...1.... . През лятото винаги играя в ...2..... на баба.

1 а) градини б) градина в) градината

2 а) градина б) градината в) градини

3. Изберете подходящата форма.

Кога ще пристигне ..... чичо?

А) симпатичния

Б) симпатичното

В) симпатичният

Камен разговаря със .....дядо

А) старият

Б) стария

В) старото

4. Изберете правилния вариант

Най-голямото ..... вече ходи на училище.

А) дете им

б) детето им

в) им дете

5. Заместете подчертаното с подходящата форма.

Съседката на Мартина и Ани много обича криминални филми.

Съседката ..... много обича криминални филми.

А) му

Б) ни

В) им

6. В кое изречение подчертаното е правилно?

А) Братята ти са много симпатични момчета.

Б) Сестрата ми скоро ще замине за България.

В) Чичото ви е лекар, нали?

7. Правилно ли е подчертаното?

Половината ученици от клас ми са отличници.

а) да

б) не

8. Изберете подходящата форма.

– Знаете ли тази песен?

– Да, много добре ..... знаем.

а) го

б) я

в) ги

9. Изберете правилния отговор.

– Харесвате ли онази картина?

– .....

а) Да, я харесваме.

б) Не, не харесваме я.

в) Не, не я харесваме.

10. Изберете подходящата дума във всяко изречение.

1. На Росица ли са ..... книги?

2. Разбирате ли ..... урок?

3. Познаваш ли ..... момче?

А) това

Б) тези

В) този

11. Изберете подходящата дума в изречението.

Кой е онзи ..... до Лили?

А) ученичка

Б) човек

В) учители

12. Отбележете изречението, в което подчертаното е НЕПРАВИЛНО.

А) В този зоопарк има много животни.

Б) В зоопарка има много животни.

В) В този зоопарка има много животни.

13. Изберете подходящата форма във всяко изречение.

1. В събота ти и Живко ..... футбол на стадиона.

2. Другата неделя ние със Зорница ..... в зоопарка.

3. Утре аз ..... интересен филм за природата на България.

4. След един месец Мая ..... в ново училище.

А) ще гледам

Б) ще учи

В) ще играете

Г) ще ходим

14.Изберете подходящия въпрос за дадения отговор.

– .....

– Да, ще караме.

А) Момчета, ще карате ли ски в неделя?

Б) Алекс, ще караш ли ски в неделя?

В) Момчето ще кара ли ски в неделя?

15.Изберете правилния отговор на дадения въпрос.

– Мамо, утре ще работиш ли до късно?

– .....

А) Не, нямам да работя.

Б) Не, не ще работя.

В) Не, няма да работя

16.Отбележете изречението, в което подчертаният израз е правилен.

А) Няма да ли каниш гости за празника?

Б) Няма каниш ли да гости за празника?

В) Няма ли да каниш гости за празника?

17.Изберете подходящата форма.

Извинете, в колко часа ще ..... влакът от София?

А) пристигат

Б) пристигне

В) пристигаш

18. Изберете подходящия отговор на всеки въпрос

1 – Лили, ще купиш ли нещо сладко за довечера? – .....

2 – Момичета, ще измиете ли банята? – .....

3 – Борисе, ще направиш ли резервация за събота? – .....

4 – Мария ще се прибере ли навреме след репетицията? – .....

А) Предполагам, че няма да закъснее.

Б) С удоволствие. Ще взема торта от сладкарницата.

В) Да. След малко ще се обадя в ресторанта.

Г) Разбира се. Но преди това ще си напишем домашното.

19.В кое изречение подчертаната форма НЕ е употребена правилно?

А) Ще видиш ли тракийската гробница в Казанлък?

Б) Таксито ще дойде след десет минути.

В) Аз и Анелия ще купим хубав парфюм за рождения ден на мама.

Г) Боян и Ангел ще научи две нови стихотворения.

20.Правилно ли е употребена подчертаната форма?

Утре ще закъснее за тренировката, защото имам час при лекаря.

а) да

б) не

21. Изберете подходящата форма.

През летните месеци ти редовно ..... след 19 часа.

- А) ще прибереш
- Б) ще се прибиращ
- В) прибереш

22. Изберете подходящия израз.

..... ще направя палачинки за закуска.

- А) Другата събота
- Б) Много често
- В) Почти винаги

23. Изберете правилния отговор на въпроса.

– Ще помогнат ли на жената да пресече улицата?

– .....

- А) Да, ще помогнат ѝ.
- Б) Да, ще ѝ помогнат.
- В) Не, няма да помогнат ѝ.

24. Изберете подходящия въпрос.

– .....

– Не, няма да бъдем.

- А) Родителите ще бъдат ли на празника?
- Б) Марта ще бъде ли на срещата утре?
- В) Тази събота ще бъдете ли на училище?

25. Изберете правилния отговор.

– Марта, искаш ли да поръчам торта за празника ти?

– .....

- А) Да, искам да поръчам.
- Б) Не, не искам да поръчам.
- В) Да, искам да поръчам.

26. В кое изречение подчертаното е ГРЕШНО?

- А) Васил обича да помогне на приятелите си.
- Б) Брат ми трябва да стане по-рано утре сутринта.
- В) Ние с Лили не можем да караме ски.

27. Изберете подходящия въпрос за дадения отговор.

– .....

– Да, можем да я посрещнем.

- А) Може ли да посрещнеш Антон на летището?
- Б) Можете ли да посрещнете Мария на летището?
- В) Можеш ли да посрещнеш децата на летището?

28. Изберете подходящата дума.

..... ваканцията децата обикновено отиват на море в България.

- А) На
- Б) От
- В) През

29. Изберете подходящата дума за всяко празно място.

Ангел има рожден ден ..... май.

- А) за
- Б) през
- В) с

Обикновено ..... събота вечер си лягам по-късно.

- А) от
- Б) на
- В) в

3. Телевизорът на Камен е точно ..... дивана.

- А) около
- Б) срещу
- В) между

30. Изберете подходящата форма.

Колко ..... искаш за вечеря?

- А) сандвича
- Б) сандвичи
- В) сандвич

31. На всяко празно място избери подходящата дума.

За екскурзията децата вземат ...1... пуловера, ...2.... блузи и ...3... панталони.

- А) много
- Б) двама
- В) два
- Г) две

32. Изберете подходящата форма.

– Момичета, къде бяхте вчера на обяд?

– ..... на разходка в парка.

- А) Бяхме
- Б) Бях
- В) Бяхте

33. Изберете подходящия отговор на всеки въпрос.

1 – Симеон ще бъде ли на тренировка във вторник?

– .....

2 – Господин Димов, бяхте ли на срещата с родителите?

– .....

3 – Няма ли да бъдеш на цирк в неделя?

– .....

А) Бях, разбира се. Всички учители бяха там.

Б) Не, няма да бъде. Болен е.

В) Не, няма да бъде. Ще бъде на театър.

34. Подчертайте подходящото въпросително местоимение или наречие, като имаш предвид отговора на въпроса

- Кога/Как ще прочетеш книгата? – Утре.
- Къде/Кога живеят баба ти и дядо ти? – В България.
- Как/Къде минава състезанието? – Много добре.
- Колко/Къде ще останеш в България? – Един месец.
- Къде/Как обичаш да играеш? – В парка.
- Как/Колко струва книгата? – 10 лева.

35. Поставете всеки от глаголите в правилната колонка: слушай, виж, чуйте, кажи, пей, отговори, слез, яж, ела, прочети, слушайте, отваряй, пейте, покажете, напиши, готви.

Ти	Вие

Рекомендована література

1. Българско-українски речник на новата європейска лексика (краят на ХХ – първите десетилетия на ХХІ век). Киев: Киевски славистичен университет, 2015. 414 с.
2. Крейчова Е. Словосъчетания и устойчиви изрази (български език като чужд за напреднали). Vrnо: Masarykova univerzita, 2022.
3. Крейчова Е., Сталянова Н., Сорока О. Кратък тематичен речник на българския, чешкия, полския и украинския език. София: Парадигма, 2016. 152 с.
4. Марянски П. Українсько-българський розмовник. Українско-български речник. София: Клет България, 2022. 128 с.
5. Миланов В. Езикова бележка – от Балан до днес. София: Ун. издателство «Св. Климент Охридски», 2022. 632 с.
6. Миланов В., Жилова Т. Право, правопис и правоговор. София: Ун. издателство «Св. Климент Охридски», 2021. 224 с.
7. Сорока О., Албул О. Іншомовні впливи в болгарській мові (фонетико-фонологічний аспект). Алманах. Българска україністика. 2015. 5. С. 49– 52.
8. Сорока О., Албул О. Проникнення чужої графіки в болгарський друкований текст (кінець ХХ–початок ХХІ ст.). Проблеми слов'язнавства. 2016. 65. С. 240–245.
9. Сталянова Н., Крейчова Е. Речник на лингвистичните термини за студенти слависти. А-Н. Български език – чешки език – полски език. София: Парадигма, 2019. 144 с.
10. Сталянова Н., Крейчова Е. Речник на лингвистичните термини за студенти слависти. О-Я. Български език – чешки език – полски език. София: Парадигма, 2020. 118 с.
11. Сучасна слов'янська мова (болгарська). [Електронний ресурс]: електронні методичні рекомендації з курсу для студентів 2 курсу очної форми навчання філологічного факультету першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035. 01 Українська мова та література; 035.01 Українська мова та література (Прикладна лінгвістика) / уклад. Д. Ф. Стоянова. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2023. 55 с.
12. Сучасна слов'янська мова (болгарська): графіка, фонетика [Електронний ресурс]: електронний методичний посібник для практичних (лабораторних) занять для студентів 2 курсу очної форми навчання філологічного факультету першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.01 Українська мова та література; 035.01 Українська мова та література (Прикладна лінгвістика) / уклад. Д. Ф. Стоянова. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2023. 46 с.
13. Хаджиева Е., Влахова Р., Шушлина В., Байчева В., Манова Р. Нова практическа граматика на българския език за чужденци. София: ИК «Гутенберг», 2016. 278 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. «Български език» списание на БАН: www.balgarskiezik.eu/
2. «Български език и литература»: www.azbuki.bg/editions/journals/bulgarian
3. Български етимологичен речник: <https://ibl.bas.bg/ber/>
4. Речник на българския език: <https://ibl.bas.bg/rbe/>
5. Лексикална база данни: <https://ibl.bas.bg/leksikalna-baza-danni/>
6. Литернет: <https://litenet.bg/publish/bel/>
7. Държавен вестник: <https://www.24chasa.bg/>
8. Написаното остава. Пиши правилно: https://ibl.bas.bg/ezikovi_spravki/
9. <https://www.youtube.com/watch?v=5eipNgZBhY4&t=2341s>
10. Украинско-български речник: <https://bg.glosbe.com/uk/bg>
11. Уроки болгарської мови: <https://www.lingohut.com/uk/>

Навчальне видання

СУЧАСНА СЛОВ'ЯНСЬКА МОВА (БОЛГАРСЬКА)

ЕЛЕКТРОННІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для самостійної роботи для студентів
2 курсу очної форми навчання філологічного факультету першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.01 Українська мова та література,
035.01 Українська мова та література (Прикладна лінгвістика)

Електронне практичне видання

Укладач

Стоянова Дарина Федорівна

В авторській редакції

Затвердж. авт. 23.11.2023. Шрифт Times New Roman.
Системні вимоги: операційна система сумісна з програмним
забезпеченням для читання файлів формату PDF.
Обсяг 1 МБ. Зам. № 2707.

Видавець і виготовлювач
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4215 від 22.11.2011 р.
65082, м. Одеса, вул. Єлісаветинська, 12, Україна
Тел.: (048) 723 28 39, e-mail: druk@onu.edu.ua